

Stockholms position och potential

En omvärldsanalys och benchmarkstudie

1 Förord

Stockholm Business Region (SBR) är Stockholm stads näringslivs- och destinationsbolag. De har som uppdrag att stärka Stockholms attraktionskraft som en ledande destination för företagsetableringar och turism, både internationellt och lokalt. Bolagets roll och funktion ger förutsättningar för staden att bedriva ett proaktivt näringslivsarbete i nära dialog och samverkan med aktörerna i Stockholm.

Det arbetet kräver en uppdaterad utblick och förståelse för hur händelser i omvärlden påverkar näringslivet i Sverige och Stockholm, och därmed förutsättningarna för – och behoven av – SBRs verksamhet. Den globala utvecklingen och Sveriges utveckling och placering i relation till konkurrerande länder liksom förutsättningarna och framgångarna för specifika branscher nationellt är centrala i det avseendet.

SBR gav i oktober Sweco uppdraget att genomföra denna omvärldsanalys och benchmarkstudie över näringslivet i Stockholm. Analysen skulle baseras på befintliga data (från OECD, Eurostat med flera) och på en skrivbordsanalys av olika index och rapporter framtagna av SBR såväl som andra aktörer.

Syftet med den här rapporten är att ge en beskrivning av omvärlden och Stockholms plats i den som belyser utvecklingen ur ett makroperspektiv för att hjälpa till att besvara frågeställningen: hur står sig Stockholm i den internationella kontexten? Det görs genom en omvärldsanalys och internationell benchmarkstudie av Stockholms position som tillväxtregion.

1.1 Rapportens upplägg

Rapporten består huvudsakligen av fyra delar som succesivt zoomar in på Sveriges och Stockholms roll i världen – från ett globalt perspektiv till ett lokalt perspektiv.

I kapitel 3 **EU och Sveriges utveckling** redovisas och analyseras EU:s och Sveriges utveckling jämfört med ett urval av 13 andra länder samt med EU:s samlade snitt för att besvara frågan: är Sverige ett av Europas tillväxtländer? Parametrar som används är olika makroekonomiska faktorer som BNP, produktivitet, inflöde av utländska direktinvesteringar samt investeringar för innovation. Avslutningsvis presenteras en SWOT-matris där Sverige jämförs utifrån ett internationellt konkurrensperspektiv.

I kapitel 4 **Sveriges starka branscher** undersöks vilka branscher som är Sveriges styrkebranscher samt hur de utvecklats över tid vad gäller sysselsättning och förädlingsvärde. En översiktlig internationell jämförelse görs.

I kapitel 5 **Stockholms utveckling** analyseras Stockholms utveckling i relation till ett antal andra jämförelsestäder för att besvara frågan: är Stockholm en tillväxtregion i Europa? Liknande nyckeltal, som vid tidigare bedömning av Sverige, används för att redogöra för Stockholms utveckling över tid. I en SWOT-matris lyfts Stockholms styrkor och svagheter fram.

I kapitel 6 **Stockholms starka branscher** analyseras Stockholms styrkebranscher och deras utveckling över tid samt – så långt möjligt – i jämförelse med ett antal andra städer globalt och inom Europa.

I bilaga 1 **Rapportens metodik** redogörs metodiken för datainsamling och -bearbetning samt hur urval av nyckeltal, länder och städer för jämförelse samt branscher har skett.

Innehåll

2	Sammanfattning – rapportens viktigaste slutsatser	4
3	EU:s och Sveriges utveckling.....	6
4	Sveriges starka branscher.....	20
5	Stockholms utveckling.....	25
6	Stockholms starka branscher	35

2 Sammanfattning – rapportens viktigaste slutsatser

Syftet med rapporten är att ge en beskrivning av omvärlden och Stockholms plats i den som belyser utvecklingen ur ett makroperspektiv. Det görs genom en omvärldsanalys och internationell benchmarkstudie av Stockholms position som tillväxtregion. De primära frågeställningarna har varit två:

- Hur presterar EU och Sverige jämfört med Kina och USA och ett antal jämförelseländer?
- Hur presterar Stockholm – har Stockholm halkat efter i relation till ett antal andra jämförelsestäder?

De övergripande samlade slutsatserna av denna omvärldsanalys och benchmarkstudie är följande:

2.1 EU halkar efter USA och Kina när det gäller ekonomi, innovation och FoU

I den rapport som publicerades av Europeiska kommissionen i september 2024 (*The Future of European Competitiveness*) konstateras att EU har en långsammare produktivitetstillväxt än USA och Kina, vilket är huvudorsak till att EU halkar efter. Detta ser vi också i denna rapport. Swecos första samlade slutsats är att EU halkar efter USA och Kina när det gäller parametrar som BNP- och produktivitetstillväxt de senaste 20 åren. När det gäller BNP i synnerhet Kina. Detta är viktigt eftersom produktiviteten är avgörande för utvecklingen av det materiella välståndet i ett land.

Swecos andra samlade slutsats är att EU också halkar efter när det gäller innovation de senaste dryga 20 åren. En viktig slutsats är att EU-länderna har missat den digitala revolutionen och har haft svårigheter att integrera nya teknologier, vilket har gynnat amerikanska företag. Kinesiska företag har även gjort stora framsteg, särskilt inom tillverkning och tech tack vare statligt stöd.

Swecos tredje samlade slutsats är att EU halkar efter när det gäller FoU de senaste 20 åren. EU investerar betydligt mindre i forskning och utveckling jämfört med USA och Kina. EU halkar vidare efter när det gäller tech och innovationer inom tech, där i synnerhet USA:s position är stark och växande.

2.2 Sveriges position globalt fortfarande stark men det finns utmaningar

EU som helhet halkar efter USA och Kina. En första samlad slutsats är dock att Sverige har en stabil ekonomi och presterar väl i ett EU-perspektiv. Sverige presterar exempelvis som land bäst i EU när det gäller tillväxten av köpkraftsjusterad BNP per capita i relation till jämförelseländerna i den här rapporten.

En andra samlad slutsats är att Sverige är attraktivt för utländska direktinvesteringar – också vid en global jämförelse. Sverige har det högsta nettoinflödet av FDI som andel av BNP under senaste åren bland jämförelseländerna.

En tredje samlad slutsats är att Sverige presterar väl när det gäller FoU. Sverige ligger på en hög nivå när det gäller FoU som andel av BNP. Frågan på sikt är om vi som land får ut tillräckliga effekter av dessa FoU-investeringar? USA och Kina investerar betydligt mer i forskning och utveckling, och – i synnerhet USA – får ut mer av sina investeringar, särskilt inom tech. Sverige är ett av de mest digitaliserade länderna i Europa, ändå ligger USA och Kina i framkant när det gäller utvecklingen av ny teknik som AI och big data.

En fjärde samlad slutsats är att även om Sverige har ett starkt utbildningssystem, fokuserar USA på att attrahera talanger från hela världen, särskilt inom tekniksektorn. Kina investerar kraftigt i utbildning för att öka sin kompetensbas. Sverige har också tappat när det gäller talangattraktion mot flera av jämförelseländerna i Europa den senaste tioårsperioden.

2.3 Stockholm presterar väl internationellt och halkar inte efter de andra städerna vi jämfört med

När det gäller Stockholms utveckling i relation till ett urval jämförelsestäder globalt och inom Europa är Swecos viktigaste slutsatser följande:

En första viktig slutsats är att Stockholm rankas som en av de mest inflytelserika globala städerna, med en femte plats i Global Cities Index och likaså en femte i Global Cities Outlook för 2024. Här har Stockholm flyttat fram sin position de senaste åren. Internationella aktörer märker och erkänner Stockholms växande betydelse.

En andra slutsats är att Stockholms ekonomi växer. Bruttoregionprodukten (BRP) har ökat med 38 procent, vilket är högre än genomsnittet för jämförbara städer, även om BRP per capita endast har stigit med nio procent på grund av den snabba befolkningstillväxten utanför arbetsför ålder. Stockholm har en hög BRP per capita-nivå och arbetsproduktivitet i nivå med Köpenhamn och Paris, även om produktivitetstillväxten varit blygsam sedan 2007. När det gäller Köpenhamn så förklaras tillväxten till del av Life Science-företaget Novo Nordisk utveckling.

En tredje viktig slutsats är att Stockholm är stark inom hållbarhet och innovation, likt andra nordiska huvudstäder som Oslo, Köpenhamn och Helsingfors. Köpenhamn utmärker sig för innovation (bland annat inom Life Science), medan Helsingfors fokuserar på teknologisk utveckling.

En fjärde viktig slutsats är att Stockholm har ett antal globalt starka kluster inom framför allt inom tech, finans och life science. Stockholm har en stark ekonomisk utveckling inom finans, med ett av de högsta tillväxttalen i förädlingsvärde, även om produktiviteten inom denna sektor är något lägre än i städer som Oslo, Amsterdam och London. I synnerhet inom tech har Stockholm en ledande roll, med den högsta andelen sysselsatta och förädlingsvärde jämfört med andra regioner, och näst högst arbetsproduktivitet efter Sydney.

En femte viktig slutsats är att Stockholm är en mycket stark storstadsregion när det gäller företagstjänster. Trots en minskning när det gäller sysselsättning – som också beror på effektivisering – har Stockholm sett en stark ökning i förädlingsvärde. Detta har resulterat i en av de största produktivetsökningarna sedan 2007. Produktiviteten inom företagstjänster är mycket hög, med Paris som den enda jämförelseregionen med högre produktivitet.

3 EU:s och Sveriges utveckling

I detta kapitel redovisas och analyseras EU:s och Sveriges utveckling jämfört med ett urval andra jämförelseländer samt med EU:s samlade snitt. Parametrar som används är olika makroekonomiska faktorer som BNP, produktivitet, inflöde av utländska direktinvesteringar samt investeringar för innovation. Tidsperioden är från 2000-talets början fram till idag.

3.1 Kapitlets centrala slutsatser

I den rapport som publicerades av Europeiska kommissionen i september 2024 (*The Future of European Competitiveness*)¹ beskrivs Europas långsammare produktivitetstillväxt som en huvudorsak till att Europa halkar efter, särskilt jämfört med USA. Det finns flera förklaringsfaktorer till utvecklingen i EU och i Sverige och att Europa halkar efter USA och Kina när det gäller ekonomisk utveckling. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att Sverige fortfarande på ett antal områden presterar väl vid jämförelse. Kapitlets viktigaste slutsatser är mot bakgrund av detta följande:

3.1.1 Europa har haft en långsammare produktivitetstillväxt, i synnerhet jämfört med USA

Mycket av detta förklaras av att Europa gick miste den digitala revolutionen ledd av internet och har haft svårt att integrera nya teknologier, särskilt inom techsektorn. I synnerhet lyckades amerikanska företag bättre med att både skapa och dra nytta av nya digitala teknologier, vilket ökade deras produktivitet betydligt. I kontrast till detta har Europa inte utvecklat lika många teknikjättar eller skapat en innovationsmiljö som kan mäta sig med USA. Om man exkluderar techsektorn, skulle skillnaden i produktivitet mellan USA och Europa vara betydligt mindre. Samtidigt har Kina gjort enorma framsteg inom teknologisk utveckling och produktivitet. Kinesiska företag har utvecklats snabbt, särskilt inom tillverkning, AI och elektriska fordon. Stöd genom massiva statliga subventioner och en kontinentomfattande skala har gjort det möjligt för kinesiska företag att utmana både europeiska och amerikanska konkurrenter. Kina har också effektivt integrerat nya teknologier, vilket har varit en stark drivkraft för deras produktivitetstillväxt. Produktivitetstillväxten är mycket viktigt då den är avgörande för utvecklingen av det materiella välståndet i ett land.

3.1.2 EU halkar efter när det gäller investeringar i FoU, men Sverige är fortfarande i framkant

En annan viktig faktor bakom Europas lägre produktivitet är de betydligt mindre investeringarna i forskning och utveckling jämfört med USA och Kina. 2021 spenderade europeiska företag 270 miljarder euro mindre på FoU än sina amerikanska motsvarigheter. Europas toppinvesteringar inom FoU har länge dominerats av traditionella sektorer som bilindustrin, medan USA och Kina har skiftat sitt fokus mot teknikföretag. Kina har snabbt ökat sina investeringar i forskning och teknologi, vilket har hjälpt dem att få ett teknologiskt försprång och samtidigt bygga en stark inhemsk kapacitet för innovation.² Inom EU är Sverige en av de ledande länderna när det gäller innovation och hållbar utveckling. Den här bilden stärks i *IMD World Competitiveness Ranking (WCR)*³ i vilken Sverige för år 2024 hamnar på sjätte plats bland 67 länder i den övergripande rankingen. Rankingens baseras på länders och regioners ekonomiska

¹ European Commission (2024) *The Future of European Competitiveness*, European Union Publications Office. Tillgänglig på: [EU competitiveness: Looking ahead - European Commission](#) (Hämtad: 21 Oktober 2024).

² I *The Future of European Competitiveness* (2024) s. 234 konstateras följande: "The EU's competitive weakness in innovation is partly due to an R&D investment gap. The EU is investing less in R&D compared to the US, Japan and also China, which is making impressive progress. In 2022, the EU spent 2.24% of its GDP on R&D resulting in an investment deficit of around EUR 123 billion, relative to its target of achieving 3% R&D spending as a percentage of GDP02. As a comparison, the US spends 3.5% of its GDP on R&D, Japan 3.3%, and China 2.4% – all higher than the EU. The gap with the US is even more striking when stated in absolute monetary amounts. The US outperforms all other major economies in total annual R&D expenditure, investing EUR 877 billion in 2022, compared to EUR 355 billion by the EU in the same year. There are big differences in R&D spending across EU Member States. Only five Member States exceed the EU's 3% R&D spending target (Belgium, Sweden, Austria, Germany and Finland). The R&D investment of nine Member States is below 1% (Lithuania, Luxembourg, Slovakia, Ireland, Bulgaria, Cyprus, Latvia, Malta, and Romania)."

³ IMD (2024) *World Competitiveness Ranking 2024*, IMD World Competitiveness Center. Tillgänglig på: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/rankings/wcr-rankings/> (Hämtad: 23 Oktober 2024)

konkurrenskraft genom en mängd olika indikatorer som ekonomisk prestation, regeringseffektivitet, näringslivseffektivitet och infrastruktur.

3.1.3 EU halkar efter när det gäller tech och innovationer inom tech men Sverige presterar fortfarande väl

En annan faktor är svag innovation i högteknologiska sektorer. Europa har en statisk industristruktur där nya företag sällan lyckas utmana etablerade industrier eller skapa nya tillväxtmotorer. Europa släpar efter när det gäller att skapa och skala upp innovativa företag. Trots att det finns många forskare och entreprenörer i Europa, har man inte lyckats översätta innovationer till kommersiell framgång i samma utsträckning som i USA och Kina. Endast fyra av världens topp 50 techföretag är europeiska, och Europas andel av de globala intäkterna från tekniksektorn har sjunkit från 22 procent år 2013 till 18 procent år 2023. Många europeiska startups flyttar till USA för bättre finansieringsmöjligheter men också på grund av ett mer stödjande regelverk. Mellan 2008 och 2021 flyttade nästan 30 procent av de europeiska "unicorn"-företagen (startups värda över en miljard dollar) sina huvudkontor till USA. Samtidigt har Kina blivit en dominerande kraft inom högteknologiska sektorer. Kinesiska företag, särskilt inom AI och elektriska fordon, har fått en stark konkurrensfördel genom stora statliga investeringar, snabb innovation och kontroll över råvaruförsörjning. Detta har gjort att Kina snabbt har närmat sig USA:s ledande position på området. Det föregående till trots är det dock viktigt att lyfta att Sverige presterar väl jämfört med många andra EU-länder, i synnerhet när det gäller produktiviteten inom sektorn. Det ser vi också i kapitel 5.⁴

3.1.4 Det finns utmaningar för EU när det gäller energiförsörjning och priser jämfört med Kina och USA

Europas energipriser är betydligt högre än i USA, vilket har ökat produktionskostnaderna och påverkat konkurrenskraften negativt. Även om Europa har en stark position inom rena teknologier, riskerar konkurrensen från Kina att minska denna fördel om inte en koordinerad plan för avkarbonisering och konkurrenskraft genomförs.

3.1.5 EU har drabbats hårdare av geopolitiska osäkerheter och att vara öppna ekonomier, med stort beroende av insatsvaror

Geopolitisk instabilitet och säkerhetsberoenden utgör också en central faktor. Europa är sårbart på grund av sitt beroende av andra länder för kritiska råmaterial och teknologi, särskilt från Kina. EU:s säkerhet och tillgång till dessa resurser hotas av ökad geopolitisk instabilitet.

3.1.6 Sveriges positionering globalt är fortfarande relativt stark – men tillväxten utmanas

I rapporten *OECD Economic Survey: Sweden 2023*⁵ beskrivs Sverige ur ett globalt perspektiv ha en stark position som en kunskapsbaserad ekonomi med hög levnadsstandard och jämställdhet samt höga inkomster. Sverige har genom åren haft en relativt hög tillväxt i BNP per capita jämfört med andra OECD-länder, mycket tack vare produktiv arbetskraft och ett robust socialt skyddsnät. Samtidigt är det viktigt att Sverige inte halkar efter när det gäller talangattraktion eller när det gäller utbildningar, bland annat inom STEM-ämnena.

Sverige har hanterat externa chocker, som pandemin och Rysslands invasion av Ukraina, relativt väl. Trots detta har Sveriges ekonomi mött utmaningar, bland annat hög inflation och en nedgång i konsumtion och bostadsinvesteringar. Den svenska arbetsmarknaden är stark, med hög sysselsättningsgrad och låga arbetslöshetssiffror jämfört med andra OECD-länder, men långvarig arbetslöshet är fortfarande en utmaning, särskilt för lågutbildade och utlandsfödda.

⁴ | *The Future of European Competitiveness* (2024) formuleras detta enligt följande: "The example of Sweden – which has a tech sector that is more than twice as productive as the EU average – shows that a strong social model and a thriving technological environment are not only compatible, but even self-reinforcing when combined with programmes targeted at creating high-quality jobs for well-skilled workers living in affordable cities. Combining the creation of high-quality jobs with high levels of social protection and redistribution is a fundamental value of the EU model, which should be preserved to successfully transform the EU into a more technologically advanced society" (s. 255)

⁵ OECD (2023) *OECD Economic Surveys: Sweden 2023*, OECD Publishing, Paris. Tillgänglig på: <https://doi.org/10.1787/ceed5fd4-en> (Hämtad: 23 Oktober 2024)

3.1.7 Sveriges position sammanfattad i ett scorecard

Tabellen nedan ger en överblick av Sveriges positionering i relation till de 13 jämförelseländerna. I kolumnen "Startposition" redovisas Sveriges placering för mätperiodens första år. På samma sätt visas Sveriges placering vid det senast tillgängliga mätåret i kolumnen "Nuläge". Beroende på Sveriges placering i rankingen (1-14) av de totalt 14 länderna vid dessa mätpunkter blir resultatrutan grön, gul eller röd. I den sista kolumnen "Förändring" visas förändringen av Sveriges ranking.

Vi kan utläsa att Sverige, i relation till jämförelseländerna, har förbättrat sin placering för fem av de tio indikatorerna. Särskilt stor är ökningen för sysselsättningsgrad där Sverige förbättrat sin ranking från åttonde till första placering. Sverige placeras också först i rankingen vad gäller utländska direktinvesteringar som andel av BNP. För två av indikatorerna har Sverige en bibehållen placering. För tre av indikatorerna har Sverige en negativ utveckling. För FoU som andel av BNP har dock Sverige fortfarande en hög position.

Tabell 1. Sveriges rankingplacering per indikator jämfört med 13 jämförelseländer

Sverige scorecard				
		1-5	6-10	11-14
Indikator	Mätperiod	Startposition	Nuläge	Förändring
BNP	2000-2023	11	10	+1 ↑
Köpkraftsjusterad BNP per capita	2000-2023	8	6	+2 ↑
Produktivitet	2000-2023	8	6	+2 ↑
Sysselsättningsgrad	2000-2023	8	1	+7 ↑
FDI andel av BNP	2000-2023	3	1	+2 ↑
FoU andel av BNP	2000-2021	1	4	-3 ↓
Antal patent	2000-2021	9	9	+0 →
Antal patent/per capita	2000-2021	6	11	-5 ↓
Global Innovation Index	2013-2023	2	2	+0 →
Global Talent Index	2013-2023	3	7	-4 ↓

3.1.8 Sveriges position sammanfattad i en SWOT

Om vi sammanfattar de viktigaste slutsatserna – inte enbart från kvantitativa data – i form av en SWOT-analys där Sverige styrkor, svagheter, hot och möjligheter jämförs mot de andra jämförelseländerna kan följande konstateras (denna SWOT bygger på aspekter som undersökts i denna omvärldsanalys och benchmarkstudie).

Tabell 2. Sveriges position i SWOT-matris.

<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sverige har en stark innovationskultur och är hem för många framstående teknik- och forskningsföretag i flera av de branscher som är relevanta för Sverige och Stockholmsregionen (tech, finans, life science med flera). • Sverige presterar bättre än EU som halkar efter när det gäller investeringar i FoU. • Attraktivt för FDI (Sverige presterar generellt sett bättre än EU). • Hög utbildningsnivå: En välutbildad arbetskraft med goda språkkunskaper och teknisk kompetens. • Stabil ekonomi: Generellt stabil ekonomisk politik och hög sysselsättningsgrad. • Starkt fokus på hållbarhet och miljö, vilket gynnar export av gröna teknologier. 	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Europa och Sverige har haft en långsammare produktivitetstillväxt, i synnerhet jämfört med USA. Sverige dock fortfarande starkt när det gäller olika per capita-mått. • Kostnader för arbetskraft: Högre löner kan göra det svårare för svenska företag att konkurrera med lågkostnadsländer. Sverige har också vissa utmaningar med arbetslöshet samt med talangattraktion. • För vissa branscher (energi, tillverkande industri) finns utmaningar kopplade till långa tillståndprocesser. • Sverige ligger högt på olika innovationsindex, men samtidigt är det viktigt att komma ihåg att några få aktörer står för en hög andel av de svenska patenten.
<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering: Möjligheter att leda inom digital transformation och teknologiutveckling (Sverige tappar mot vissa jämförelseländer när det gäller digitalisering med mera). • Exportmarknader: Ökad efterfrågan på svenska produkter och tjänster i växande marknader. • Gröna investeringar: Utveckling av förnybar energi och hållbara produkter kan ge nya affärsmöjligheter. Sverige attraktivt för grön FDI generellt. 	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ökad konkurrens från länder som Kina och andra lågkostnadsländer kan påverka svensk industri. Gäller flera branscher (tech, energi, fordon med flera). • Osäkerhet på grund av globala konflikter och handelskrig kan påverka export och investeringar. • Klimatförändringar. Negativa effekter på jordbruk och naturresurser kan påverka den svenska ekonomin. • Det finns utmaningar för EU och Sverige när det gäller energiförsörjning och priser jämfört med Kina och USA.

3.2 EU har tappat mot USA och Kina när det gäller BNP-tillväxt, men Sverige över EU:s genomsnitt

3.2.1 EU hade en stark BNP-tillväxt under början av 2000-talet, fram till finanskrisen

Den globala utvecklingen under 2000-talet har präglats av ett snabbt växande Kina. I genomsnitt har Kina haft en årlig tillväxt av BNP på 8,3 procent mellan år 2000 och år 2023, vilket kan jämföras med USA (2,1 procent), EU (1,5 procent) och Sverige (2,2 procent)⁶. Under 2020-talet har EU:s och Kinas BNP legat på snarlika nivåer. Under de senaste tre åren har dock utvecklingen i Kina stagnerat.

EU hade en stark BNP-tillväxt under början av 2000-talet, fram till finanskrisen. Därefter har utvecklingen legat stabilt på ungefär samma nivå fram till 2020-talet, för att sedan öka något till idag. USA däremot har haft en stabil utveckling under hela 2000-talet, relativt opåverkat av finanskrisen.

Indexerar vi dessa data blir Kinas tillväxt mycket tydlig, som vi kan se i tabellen nedan. Sverige placerar sig på tredje plats, efter Kina och Sydkorea, är i paritet med USA och betydligt bättre än övriga jämförelseländer, inklusive snittet för EU.

Tabell 3. Indexerad utveckling av BNP (USD fasta priser 2015, 100 = år 2000) i samtliga jämförelseländer. Källa: Världsbanken.

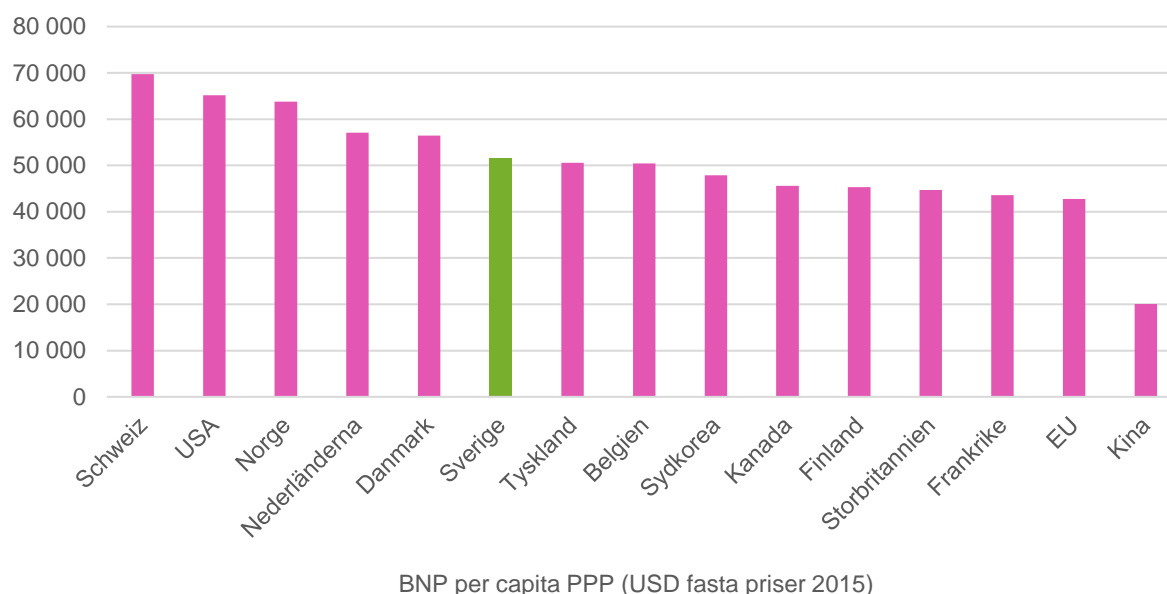
Land / år	2000	2005	2010	2015	2020	2023	Förändring (%) År 2000–2023
Kina	100	160	273	399	528	620	520
Sydkorea	100	128	158	184	204	221	121
Sverige	100	114	124	138	147	160	60
USA	100	113	119	133	144	159	59
Kanada	100	114	120	134	139	153	53
Schweiz	100	107	120	131	138	150	50
Belgien	100	110	119	126	128	143	43
Norge	100	112	117	127	133	143	43
Storbritannien	100	113	116	128	123	140	40
Nederländerna	100	107	114	119	125	139	39
Danmark	100	107	108	115	123	138	38
EU	100	109	115	120	124	136	36
Finland	100	114	119	120	127	131	31
Frankrike	100	109	113	119	118	130	30
Tyskland	100	103	109	118	122	128	28
Genomsnitt							79

3.2.2 Sverige över EU:s snitt för köpkraftsjusterad BNP per capita

Justerat för köpkraft är Sveriges BNP per capita i paritet med Tyskland och Belgien. Kina placeras sist, vars köpjusterade BNP per capita betydligt lägre än de andra jämförelseländerna.

⁶ Världsbanken (2024). *World Development Indicators*. Tillgänglig: [<https://data.worldbank.org/>] [Hämtad: 2024-11-05]

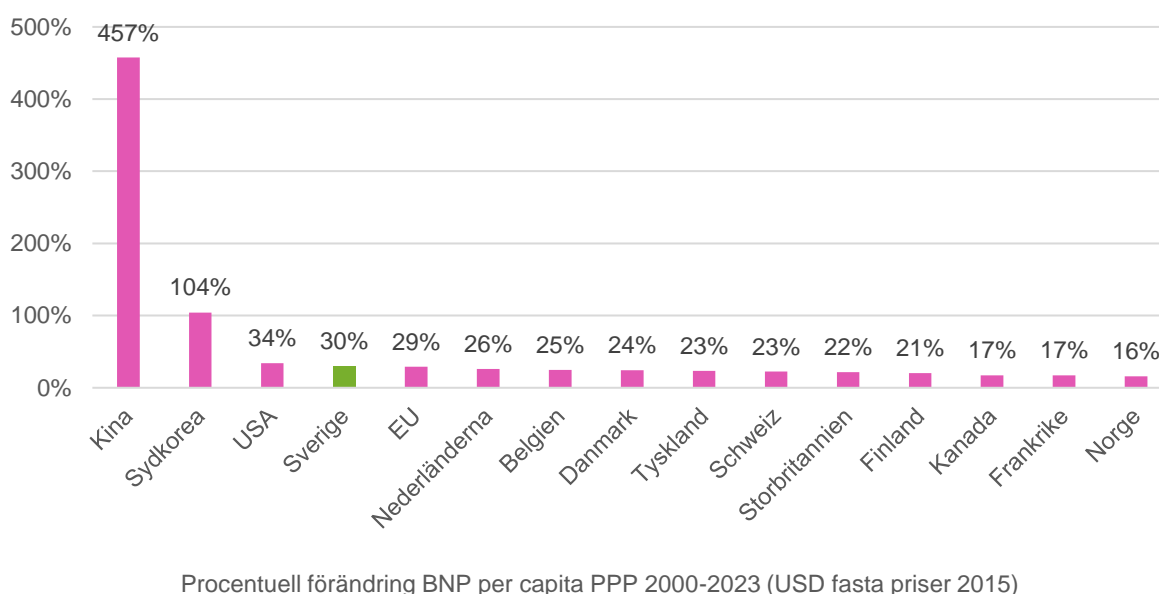
Figur 1. BNP per capita, PPP (USD fasta priser 2015) i samtliga jämförelseländer. Källa: OECD.

3.2.3 Sverige presterar som land bäst i EU när det gäller tillväxt av köpkraftsjusterad BNP per capita

Ser vi däremot på den procentuella förändringen av köpkraftsjusterad BNP per capita är Kina överlägset jämförelseländerna. Även Sydkorea har haft en mycket kraftig tillväxt. Bland de europeiska jämförelseländerna ligger Sverige högst, strax över snittet för hela EU.

Figur 2. Procentuell förändring av BNP per capita, PPP, år 2000-2023 (USD fasta priser 2015) i samtliga jämförelseländer. Källa: OECD.

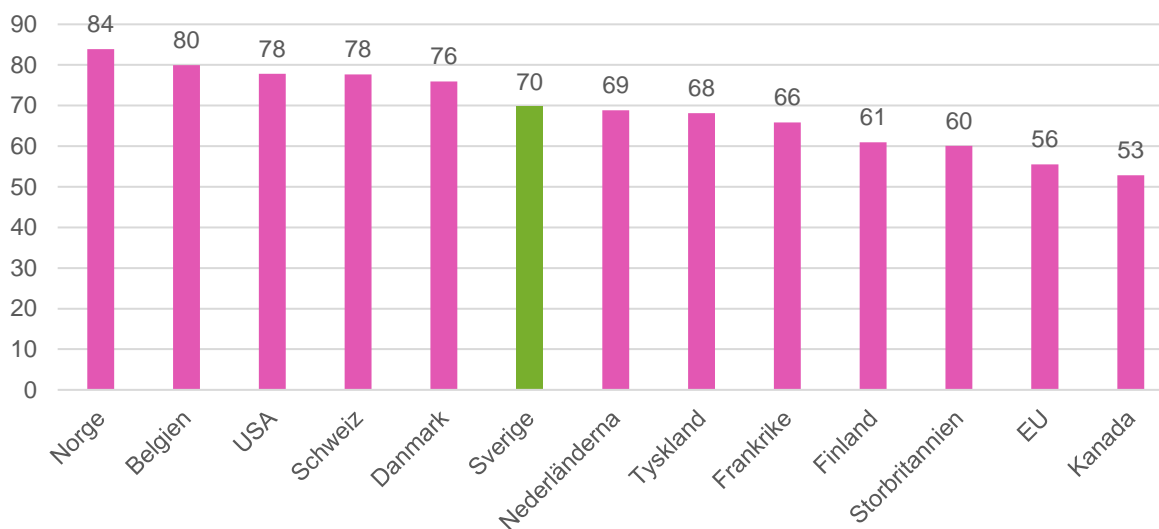

3.3 USA och Sverige presterar väl när det gäller produktivitet jämfört med EU:s genomsnitt

Ett vanligt produktivetsmått är att dela ett lands bruttonationalprodukt (BNP) med antalet arbetade timmar. Arbetsproduktiviteten som detta mått kallas är det produktivetsmått vi använt oss i denna

analys.⁷ I OECD:s data saknas statistik om Kina och Sydkorea. Som visas i figuren nedan ligger Sverige i mitten av skalan men betydligt högre än EU:s genomsnitt avseende produktivitet.

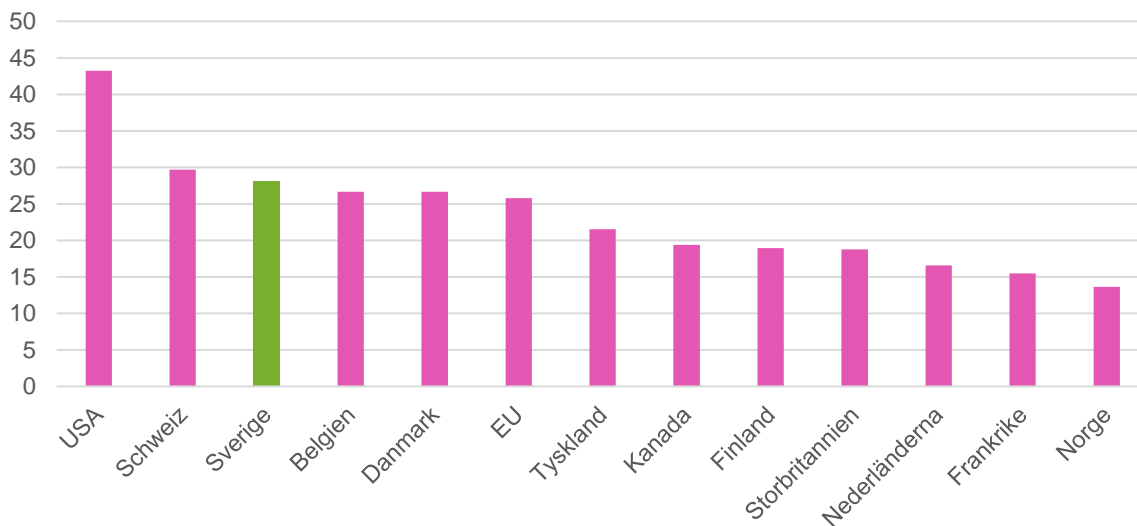
Figur 3. BNP per arbetad timme 2023 i utvalda jämförelseländer (USD fasta priser 2015 PPP). Källa: OECD.

BNP per timme 2023 (USD fasta priser 2015 PPP)

Ser vi på den procentuella förändringen av produktiviteten placerar sig Sverige högt bland jämförelseländerna där endast USA och Schweiz hamnar före. USA har en betydligt högre produktivetsutveckling men skillnaden mellan Schweiz och Sverige är marginell.

Figur 4. Procentuell förändring av BNP per arbetad timme år 2000-2023 i utvalda jämförelseländer (fasta priser 2015, US\$ PPP justerad). Källa: OECD.

Procentuell förändring BNP per arbetad timme 2000-2023

⁷ Utöver BNP kan även andra faktorer som kapital, teknologi och resurser beaktas för att få en mer omfattande bild av produktiviteten. Genom att analysera dessa relationer kan man få insikter om hur effektivt ett land använder sina resurser för att skapa värde och tillväxt.

3.4 EU har tappat gällande utländska direktinvesteringar, men Sverige fortfarande attraktivt

3.4.1 Sverige har det högsta nettoinflödet av FDI som andel av BNP under senaste åren

När det gäller utländska direktinvesteringar – oavsett om det är så kallade *brownfield investeringar* som innebär att ett företag tar över redan existerande faciliteter eller *greenfield investeringar* som innebär att ett företag bygger upp nya produktionsanläggningar och gör nya satsningar på forskning och utveckling – kännetecknas utvecklingen, i synnerhet för EU, av en hög volatilitet.⁸

Från en hög nivå innan finanskrisen har dock EU tappat avsevärt. För Belgien, Schweiz och Nederländerna sker dock betydande fluktuationer mellan tidsperioderna. Samtliga tre länder påverkades hårt av coronapandemin, vilket har bidragit till att nettoinflödet av utländska direktinvesteringar har fått ett negativt värde under tidsperioden 2020-2023.

När det gäller andel av landets BNP presterar de nordiska länderna och flera av övriga jämförelseländer relativt jämnt, med stabila andelar runt 2-5 procent. Sverige har efter Covidkrisen haft en mycket god utveckling. Under den senaste mätperioden, 2020-2023, har Sverige det högsta nettoinflödet av utländska investeringar som andel av BNP av de utvalda jämförelseländerna, som kan ses i tabell 4.

Tabell 4. Genomsnittligt nettoinflöde av utländska direktinvesteringar som andel av landets BNP (%) i samtliga jämförelseländer för olika tidsperioder mellan 2000-2023. Källa: Världsbanken.

Land / tidsperiod	2000-2004	2005-2009	2010-2014	2015-2019	2020-2023
Sverige	5,9	6,0	0,3	2,5	6,0
Danmark	5,4	2,2	-0,5	1,1	3,7
Finland	5,2	3,9	1,8	3,7	2,8
Kanada	3,4	4,3	2,8	2,6	2,3
Tyskland	4,0	1,8	1,9	2,6	2,2
Frankrike	2,8	2,7	1,1	1,9	2,1
Storbritannien	4,7	6,7	1,9	3,6	1,5
Norge	2,4	3,9	2,6	0,2	1,5
USA	1,8	1,8	1,6	2,0	1,4
Kina	3,5	4,0	3,2	1,6	1,2
Sydkorea	1,3	1,0	0,8	0,7	1,0
EU	4,6	6,5	4,0	3,5	0,9
Belgien	20,9	19,3	10,2	-2,2	-0,3
Schweiz	4,3	6,4	2,2	8,2	-13,4
Nederländerna	11,5	42,4	25,6	12,6	-15,4

⁸ En utländsk investering innebär en investering utanför den egna ekonomin som genomförs i syfte att fastställa en långsiktig relation och kontroll över en utländsk enhet. Effekten av en utländsk investering på en regions tillväxt påverkas av vilken slags investering regionen attraherar. En viktig distinktion är mellan en "brownfield-investering" och "greenfield-investering". Brownfield innebär att ett företag tar över redan existerande faciliteter, medan greenfield innebär att ett företag bygger upp nya produktionsanläggningar och gör nya satsningar på forskning och utveckling (FoU).

3.4.2 Sverige attraktivt för utländska direktinvesteringar också vid en global jämförelse

Sverige faller väl ut väl jämfört med flertalet jämförelseländer i denna studie. För att ytterligare exemplifiera Sveriges starka position i detta avseende kan en jämförelse också göras globalt, det vill säga inte enbart jämförelseländerna och EU. I tabellen nedan redovisas de 20 länder som hade högst inflöde senaste mätpunkt. Noterbart är att det endast är USA, Kina och Kanada av denna studies jämförelseländer som ligger före Sverige 2022. 2002 låg nio av denna studies jämförelseländer före Sverige. Sverige har alltså utvecklats bättre jämfört med flertalet av de jämförelseländer som valts för denna studie.

Tabell 5. Mottagarländer av utländska direktinvesteringar samt belopp 2022 (miljarder SEK).

Topplista mottagarländer FDI 2022 ⁹		
Nr	Land	Miljarder SEK
1	USA	2850
2	Kina	1890
3	Singapore	1410
4	Hong Kong	1180
5	Brasilien	860
6	Australien	620
7	Kanada	530
8	Indien	490
9	Sverige	460
10	Frankrike	360
11	Mexiko	350
12	Spanien	350
13	Japan	330
14	Polen	290
15	Israel	280
16	Förenade Arabemiraten	230
17	Indonesien	220
18	Italien	200
19	Chile	200
20	Korea	180

3.5 Sverige presterar väl när det gäller FoU och innovation

3.5.1 Sverige ligger på hög nivå när det gäller FoU som andel av BNP

När det gäller forskning och utveckling som andel av BNP kan konstateras i tabellen nedan att Sverige fortfarande ligger på en mycket hög nivå.

⁹ UNCTAD (2023). *World Investment Report 2023*. Tillgänglig: [<https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023>] [Hämtad: 2024-11-05]

Tabell 6. Utgifter på forskning och utveckling som andel av BNP i samtliga jämförelseländer år 2000-2021. Källa: Världsbanken.

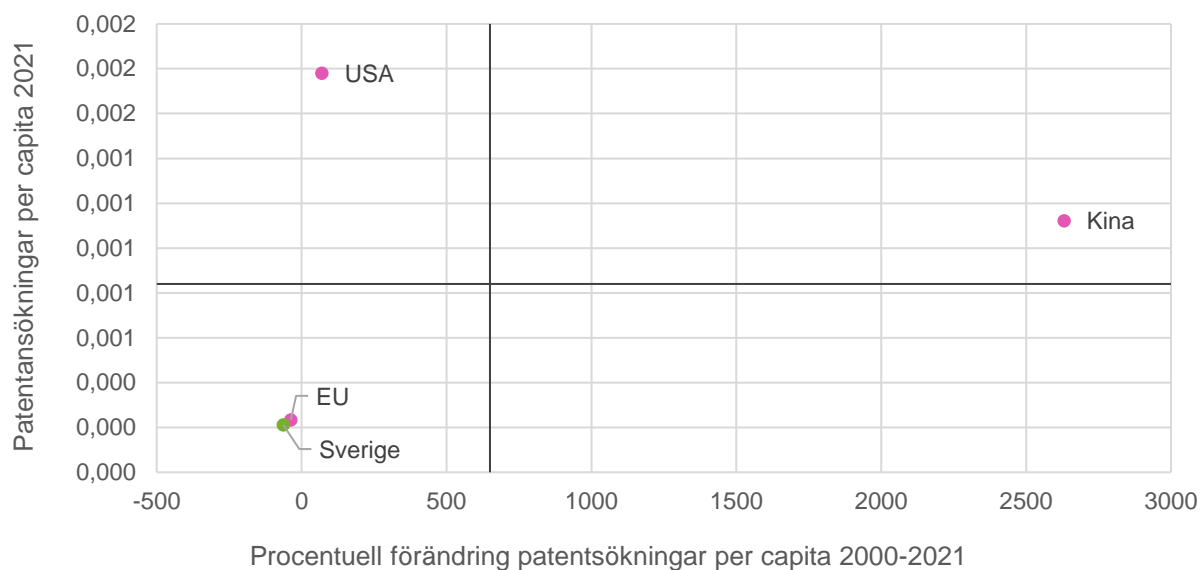
Land / år	2000	2005	2010	2015	2021
Sydkorea	2,1	2,5	3,3	4,0	4,9
USA	2,6	2,5	2,7	2,8	3,5
Belgien	1,9	1,8	2,1	2,4	3,4
Sverige*	3,9	3,4	3,2	3,2	3,4
Schweiz	2,3	0,0	0,0	3,1	3,4
Tyskland	2,4	2,4	2,7	2,9	3,1
Finland	3,2	3,3	3,7	2,9	3,0
Storbritannien	1,6	1,5	1,6	2,3	2,9
Danmark	2,2	2,4	2,9	3,1	2,8
Kina	0,9	1,3	1,7	2,1	2,4
Nederländerna	1,8	1,8	1,7	2,1	2,3
EU	1,8	1,8	2,0	2,1	2,3
Frankrike	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
Norge*	1,6	1,5	1,6	1,9	1,9
Kanada	1,9	2,0	1,8	1,7	1,7
<i>Genomsnitt</i>					2,9

*För Sverige och Norge har data från 2001 använts i stället för år 2000 på grund av avsaknad av data.

3.5.2 Kinas har haft en enorm tillväxt när det gäller patentansökningar

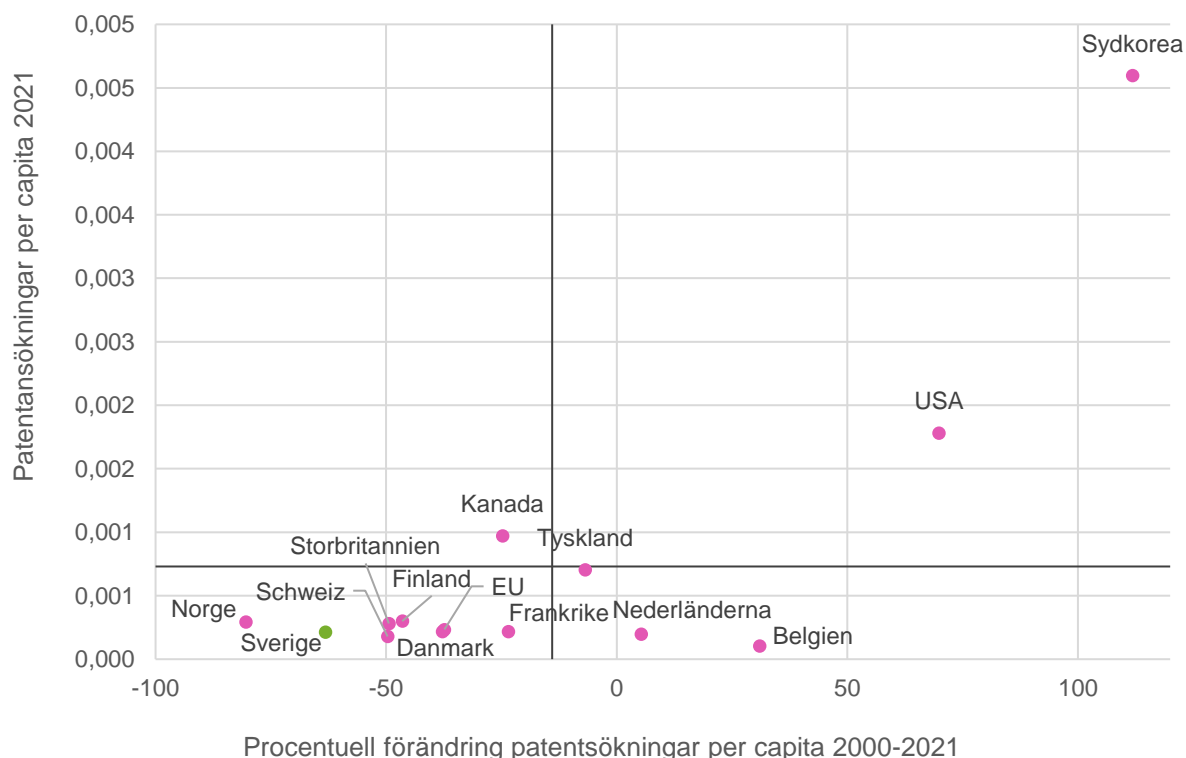
Kina har haft en mycket stark tillväxt efter finanskrisen och eurokrisen 2007-2010 när det gäller patentansökningar. Sverige ligger, som vi kan se i figur 5, i paritet med snittet för EU både vad gäller antal patentansökningar per capita och procentuell förändring – som är negativ ska noteras. USA ligger högst avseende antal patentansökningar med en positiv procentuell förändring – dock långt efter Kina.

Figur 5. Antal patentansökningar per capita 2021 och procentuell förändring år 2000-2021 i Kina, USA, EU och Sverige ("residents" och "non-residents" per land). Den vågräta och lodräta axeln skärs i ländernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal. Källa: Världsbanken.¹⁰

I figur 6 exkluderas Kina (på grund av sitt extrema värde) och övriga jämförelseländer adderas. Då ser vi att Sverige både har ett lågt antal patentansökningar och en negativ procentuell förändring i jämförelse med de andra jämförelseländerna.

Figur 6. Antal patentansökningar per capita 2021 och procentuell förändring år 2000-2021 i utvalda jämförelseländer ("residents" och "non-residents" per land). Den vågräta och lodräta axeln skärs i ländernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal. Källa: Världsbanken.¹¹

Att förlita sig enbart på patentdata för att analysera innovation är utmanande eftersom patent inte alltid återspeglar alla typer av innovation, särskilt i snabbföränderliga branscher där nya idéer kan

¹⁰ På grund av databegränsningar redovisas endast perioden 2000-2021.

¹¹ På grund av databegränsningar redovisas endast perioden 2000-2021.

implementeras utan att bli patenterade. Dessutom kan patentdata vara svåra att tolka, och det finns risk för att se en snedvriden bild av innovationens omfattning och riktning. Många innovationer kan också ske inom företag utan offentlig registrering av patent, vilket gör att viktig information kan gå förlorad. Sammanfattningsvis kräver en mer komplett analys av innovation att man också beaktar andra källor och metoder. Det finns därför ett antal index som försöker att fånga in innovationsförmåga utifrån ett antal olika parametrar. Bland annat patentdata, men också andra typer av data. Ett sådant exempel är World Intellectual Property Organization (WIPO). Jämfört med jämförelseländerna kan vi se att Sverige placerar sig mycket väl. Enligt WIPOs patentdata är Sverige ofta bland de ledande länderna i världen när det gäller antalet patent per capita. Landet har en hög nivå av forskning och utveckling, och många svenska företag och universitet bidrar aktivt till innovation. Sverige är också känt för sitt fokus på hållbarhet och grön teknologi, vilket ofta återspeglas i patentansökningarna. För att få mer detaljerad och uppdaterad information se WIPO:s webbplats eller deras rapporter om global patentstatistik. Ett annat exempel är EU:s Innovation Scoreboard.¹² Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att exempelvis ett företag som Ericsson stod för cirka 40 procent av patentansökningarna 2024.¹³

Tabell 7. Sveriges ranking på WIPO:s lista 2013-2023 i relation till jämförelseländerna.¹⁴

Global Innovation Index (WIPO)				
	2013	2018	2023	Förändring
Schweiz	1	1	1	+0 →
Sverige	2	3	2	+0 →
USA	5	6	3	+2 ↑
Storbritannien	3	4	4	-1 ↓
Finland	6	7	6	+0 →
Nederländerna	4	2	7	-3 ↓
Tyskland	15	9	8	+7 ↑
Danmark	9	8	9	+0 →
Korea	18	12	10	+8 ↑
Frankrike	20	16	11	+9 ↑
Kina	35	17	12	+23 ↑
Kanada	11	18	15	-4 ↓
Norge	16	19	19	-3 ↓
Belgien	21	25	23	-2 ↓

3.6 Sverige tappar i vissa talangindex

När det gäller talangattraktion finns det flera internationella index som på olika sätt mäter detta. Vi har valt att använda INSEAD:s index, som tagits fram varje år sedan 2013. INSEAD:s Global Talent Competitiveness Index (GTCI) är en årlig rapport som rankar länder utifrån deras förmåga att attrahera, utveckla och behålla talang. Indexet tar hänsyn till flera faktorer, inklusive utbildningssystem, arbetsmarknadens flexibilitet, livskvalitet och innovationsklimat. GTCI syftar till att ge insikter om hur olika länder presterar i konkurrensen om talang globalt och identifiera bästa praxis för att förbättra talanghantering. Sverige kommer ofta på en relativt hög position i detta index. De senaste 5-6 åren har

¹² EU:s Innovation Scoreboard är ett annat index som används för att jämföra innovationsprestanda mellan EU-länder. Den ger en översikt över hur väl olika länder presterar inom innovation, genom att använda en rad indikatorer som forskning och utveckling, digitalisering, och företagsinnovation. Sverige har traditionellt haft en stark position i EU:s Innovation Scoreboard och rankas ofta som ett av de mest innovativa länderna i Europa.

¹³ Elektroniktidningen (2024) *Står för 40 procent av alla svenska patent* [webbartikel] Tillgänglig på: <https://etn.se/index.php/nyheter/71504-star-for-40-procent-av-alla-svenska-patent.html> [Hämtad 7 november 2024].

¹⁴ WIPO (2024) *Global Innovation Index 2024 – Results* [webbplats] Tillgänglig på: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/en/gii-2024-results.html> [Hämtad 7 november 2024]

inga större förändringar skett rörande vilka som är med på listan. Däremot en del förflyttningar, bland annat har de nordiska länderna gått om Sverige 2023. Noterbart är också Kinas svaga position. Vad förklarar då mer specifikt att Sverige tappat? Några faktorer som påverkar detta inkluderar att länder i Asien har ökat sina investeringar i utbildning och innovation, vilket gör dem mer attraktiva för talangattraktion. Höga levnadskostnader i Sverige gör det mindre attraktivt för internationella talanger jämfört med länder med lägre kostnader. Även om Sverige har ett starkt utbildningssystem, kan vissa brister inom specifika områden eller brist på anpassning till marknadsbehov påverka talangkonkurrensen. Ofta brukar vissa svagheter när det gäller STEM-ämnena, naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, lyftas. Slutligen bör det nämnas att flera länder de senaste åren satsat mer på offentligt finansierade insatser för talangattraktion, bland annat Finland och Nederländerna.

Tabell 8. Sveriges ranking i Global Talent Competitiveness Index 2013-2023 (INSEAD) i relation till jämförelseländerna.

Global Talent Competitiveness Index (INSEAD)				
	2013	2018	2023	Förändring
Schweiz	1	1	1	+0 →
USA	9	3	3	+6 ↑
Danmark	3	7	4	-1 ↓
Nederländerna	6	9	5	+1 ↑
Finland	8	6	6	+2 ↑
Norge	12	4	7	+5 ↑
Sverige	4	5	9	-5 ↓
Storbritannien	7	8	10	-3 ↓
Kanada	11	15	13	-2 ↓
Tyskland	16	19	14	+2 ↑
Belgien	13	16	16	-3 ↓
Frankrike	20	21	19	+1 ↑
Korea	28	30	24	+4 ↑
Kina	47	43	40	+7 ↑

3.7 Sverige har haft en positiv utveckling när det gäller sysselsättningsgrad

Sverige har haft en positiv utveckling av sysselsättningsgraden och hade 2023 högst sysselsättning av de utvalda jämförelseländerna, som vi kan se i tabellen nedan. Tidigare studier har visat att äldre och kvinnors arbetskraftsdeltagande är särskilt bidragande till den höga sysselsättningen. Gruppernas arbetskraftsdeltagande har i sin tur främjats av flera reformer, såsom generös föräldraförsäkring, utbyggd förskola och borttagande av förtidspensionering av arbetsmarknadsskäl.¹⁵

¹⁵ Forslund, A. (2019) *Employment outcomes and policies in Sweden during recent decades*. IFAU Working Paper 2019:15. Tillgänglig på: <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2019/wp-2019-15-employment-outcomes-and-policies-forslund.pdf> [Hämtad 7 november 2024].

Tabell 9. Sysselsättningsgrad i samtliga jämförelseländer år 2000-2023 (procent av befolkningen 15+ år). Källa: Världsbanken.

Land / år	2000	2005	2010	2015	2020	2023	Förändring (procentenheter)	
Sverige	62	63	63	65	65	67	5	↑
Kina	77	74	71	69	66	66	-10	↓
Schweiz	67	67	67	68	68	66	-1	↓
Nederländerna	64	63	65	64	65	66	3	↑
Norge	67	66	66	65	64	65	-2	↓
Kanada	66	67	67	66	64	65	-1	↓
Sydkorea	62	63	61	63	63	65	3	↑
Danmark	66	66	64	61	62	64	-2	↓
Storbritannien	62	62	62	63	63	62	±0	→
USA	66	65	63	62	61	62	-4	↓
Tyskland	57	58	59	60	61	62	4	↑
Finland	61	61	60	59	59	61	±0	→
EU	56	56	57	57	57	58	2	↑
Frankrike	56	56	56	56	55	56	1	↑
Genomsnitt						63	±0	

4 Sveriges starka branscher

När man ska välja vilka branscher som är Sveriges styrkebranscher finns det flera utmaningar att beakta. För det första kan det vara svårt att definiera vad som menas med "styrkebranscher", eftersom detta kan variera beroende på perspektiv och kriterier. Olika intressenter, som politiker, företag och forskare kan ha olika uppfattningar om vilka branscher som bör prioriteras/lyftas. En annan utmaning är att branscher kan förändras över tid. Vad som är en stark bransch idag kanske inte är det imorgon på grund av teknologiska framsteg, förändrade konsumentbeteenden eller globala ekonomiska trender. Detta gör det nödvändigt att kontinuerligt övervaka marknaden och anpassa sig till förändringar. Dessutom kan det finnas bias i urvalet av branscher, där vissa branscher kanske får mer uppmärksamhet på grund av politiska intressen eller lobbying, även om de inte nödvändigtvis är de mest konkurrenskraftiga eller innovativa.

Slutligen kan det vara en utmaning att mäta och jämföra prestanda mellan branscher, särskilt i en global kontext. Men inte enbart i en global kontext, vissa branscher låter sig över huvud taget inte enkelt definieras eftersom det består av företag från ett stort antal SNI-koder. SNI-koder som också innehåller företag som inte ingår i den specifika branschen. Ett sådant exempel utgörs av en bransch som med all sannolikhet kommer att bli viktigare för såväl Sverige som Stockholm, nämligen försvarsindustrin. Ett annat exempel är att definiera exempelvis "grön omställning" som en bransch, eftersom också detta område innehåller företag från ett stort antal SNI-koder.

Olika länder har olika styrkor och svagheter, och det kan vara komplicerat att dra slutsatser om vilka branscher som verkligen utgör Sveriges styrkor jämfört med andra länder. Med detta i åtanke har vi i denna analys utgått från några olika kriterier såsom nivå på export, sysselsättning och bidrag till BNP när vi valt ut de branscher som vi definierar som styrkebranscher. Mer preciserat följande:

- Branscher som innehåller någon/några av de 14 varugrupper som står för 85 procent av Sveriges varuexport.
- Branscher som är viktiga för sysselsättningen.
- Branscher som har ett högt förädlingsvärde.
- Branscher med hög specialiseringskvot i Stockholm.
- Branscher som i olika sammanhang lyfts fram som strategiskt viktiga för regionens tillväxt och konkurrenskraft.
- Branschaggregat som är möjliga att jämföra internationellt (relativt aggregerade)
- Förslag från uppdragsgivaren.

Viktigt har hela tiden också varit att en internationell jämförelse ska vara möjlig (liknande statistik). I Bilaga 1 – Rapportens metodik beskrivs urvalsprocessen för branscherna mer i detalj.

4.1 Kapitlets centrala slutsatser

De viktigaste slutsatserna när det gäller Sveriges starka branscher inkluderar att landet har starka positioner inom teknik och innovation, särskilt inom områden som tech. Ett område där Sverige, och i synnerhet Stockholm, presterar väl är inom finansiell tech.¹⁶ Dessutom är den svenska tillverkningsindustrin, i synnerhet bil- och den avancerade maskinindustrin, samt life science, fortsatt konkurrenskraftig, tack vare hög produktivitet och fokus på hållbarhet.

- De stora företagen i den svenska ekonomin är mycket viktiga för sysselsättning, produktivitet och förädlingsvärde (oavsett val av bransch).
- En stor andel av svensk export finns inom 14 varugrupper (Sverige är fortfarande ett varuexporterande land – endast 30 procent av samlad svensk export är tjänsteexport).¹⁷

¹⁶ I *The Future of European Competitiveness* (2024) formuleras detta enligt följande (s. 285): "The depth of the Swedish capital market has also translated into better market performance, outperforming other stock market indexes. Finally, the depth of its capital markets has allowed Sweden to keep innovative companies that are homegrown within its own productive system."

¹⁷ Business Sweden (2023) *Global export 2023 – Sverige tappar exportandelar*. [pdf] Tillgänglig på: <https://www.business-sweden.com/contentassets/da54dbef58a943b5815207b15c8ee122/global-export-2023---sverige-tappar-exportandelar.pdf> [Hämtad 7 november 2024]. Varugrupper: de 14 viktigaste varugrupperna för svensk export och täcker cirka 85 procent av den svenska varuexporten är (ej i storleksordning) livsmedel, trävaror/bearbetning, kemi med läkemedel, papper, petroleum och produkter, elström, stål, metallindustri, maskinindustri, elektronik med telekom, fordonsindustri, möbler, instrument (här ingår många av de varugrupper som finns inom tillverkningsindustrin) och textil och skor.

- Besöksnäringen, tech, finans och företagstjänster viktiga för sysselsättning och förädlingsvärde.
- Tech och finans har också haft en mycket stark utveckling när det gäller förädlingsvärdet sedan 2007. I synnerhet är tech viktig för svensk export.¹⁸
- Det finns ett antal branscher som är mycket viktiga när det gäller förädlingsvärde, men som inte ökat i sysselsättning sedan 2007, till exempel fordon och pappers- och massindustri som också är viktiga exportnäringar. Ett annat exempel är life science.
- Visa traditionella styrkebranscher i den tillverkande industrin tappar både när det gäller i sysselsättning och förädlingsvärde sedan 2007 (men som är viktiga för svensk export, till exempel stålindustrin).

4.2 De stora företagen är viktiga för sysselsättning, produktivitet och förädlingsvärde, SME sysselsätter flest

Det finns idag cirka 1,2 miljoner företag i Sverige. Av dessa är 97 procent småföretag med färre än 10 anställda. Små och medelstora företag (0-249 anställda) utgör tillsammans 99,9 procent av samtliga företag. De stora företagen med 250 eller fler anställda utgör således endast en promille av det totala antalet företag. Om vi i stället fokuserar på antalet anställda, omsättningen och förädlingsvärdet förändras bilden. Trots att storföretagen bara utgör en mycket liten andel av antalet företag så står de för nästan 40 procent av omsättningen och förädlingsvärdet i näringslivet, samt en dryg tredjedel av antalet anställda.¹⁹

4.3 Antal förvärvsarbetande per styrkebransch

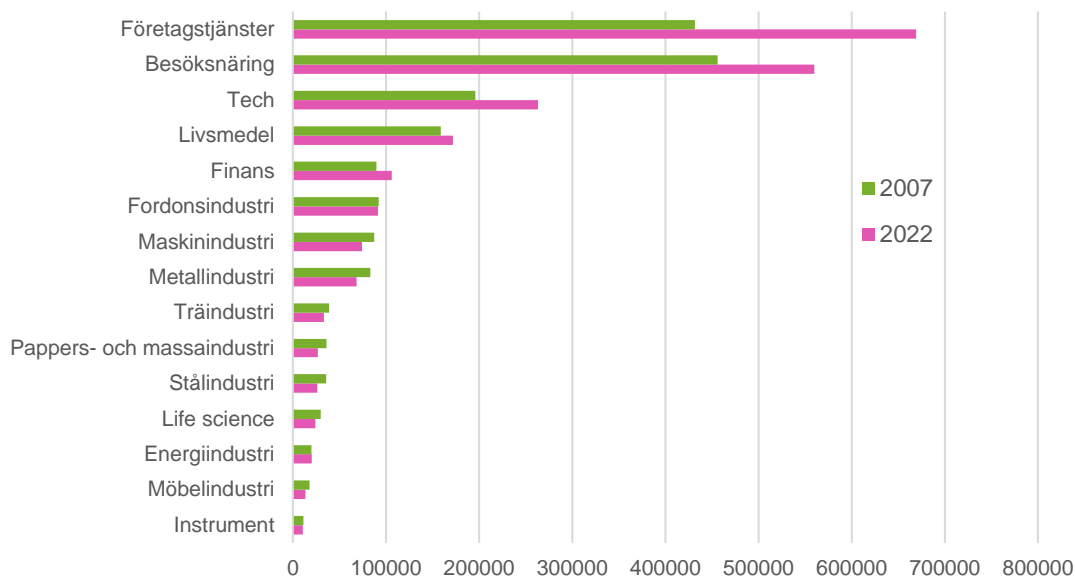
Som vi kan se i figur 7 finns det ett antal branscher som är viktiga för Sverige utifrån ett sysselsättningsperspektiv. Branscher som sedan 2007 starkt ökat sin betydelse. En sådan är besöksnäringen²⁰, som förutom sin betydelse för sysselsättning också i viss utsträckning är mindre koncentrerad till vissa kluster eller regioner. Annars är det tydligt att den svenska techsektorns betydelse, liksom företagstjänster, ökat. Noterbart är också att flera av de viktiga svenska branscherna minskar antalet sysselsatta.

¹⁸ Almega (2021) *Tech – Sveriges nya basindustri*. Tillgänglig på: https://www.almega.se/app/uploads/sites/2/2021/05/ittelekomforetagen-tech-sveriges-nya-basindustri-2021-__online-version.pdf [Hämtad 7 november 2024]

¹⁹ Tillväxtverket (n.d.) *Basfakta om företag*. Tillgänglig på: <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/statistikochanalys/statistikomforetag/foretagande/basfaktaomforetag.1719.html> [Hämtad 7 november 2024]

²⁰ Besöksnäringen utgörs av 11 branscher. handel, boende, restaurang, flyg, resebyråer, färja/fartyg, kultur, tåg, vägtransporter, uthyrning/hyrbil, och sport/aktiviteter. Se metodbilaga för vidare diskussion om branschdefinitioner.

Figur 7. Antal förvärvsarbetande per bransch i Sverige inom starka branscher 2007 och 2022

4.4 Förändring av förädlingsvärde och sysselsättning för respektive styrkebransch

När det gäller förändring av sysselsättning och förädlingsvärde sedan 2007 kan det konstateras att det finns tre typer av utvecklingstendenser: 1) branscher som haft en positiv utveckling av såväl sysselsättning som förädlingsvärde, 2) branscher som haft en positiv tillväxt av förädlingsvärdet, men som inte haft en sysselsättning (detta kan ha olika förklaringsfaktorer, en torde dock vara en ökande automatisering och digitalisering) och 3) branscher som haft en negativ trend såväl vad gäller sysselsättning som vad gäller förädlingsvärde. I figuren nedan redovisas denna genomsnittliga tillväxt.

Figur 8. Genomsnittlig tillväxt av sysselsättning och förädlingsvärde per bransch i Sverige inom starka branscher mellan 2007 och 2022

4.5 Svenska styrkebranscher – en internationell jämförelse/reflektion

4.5.1 Hög nivå av innovation och FoU-investeringar – men får vi ut vad vi investerar jämfört med branscherna i olika konkurrentländer?

En av de mest framträdande styrkorna i svenskt näringsliv är den höga nivån av innovation och teknologiutveckling. Sverige rankas ofta bland de främsta länderna i världen när det gäller innovation, vilket kan tillskrivas en stark forskningsbas och ett nära samarbete mellan universitet, forskningsinstitut och företag. Till exempel har företag som Ericsson och Spotify bidragit till att sätta Sverige på kartan som en ledande nation inom tech. Som en delmängd här finns också finanssektorn där Sverige och Stockholm har en internationell styrkeposition. Dessa företag har inte bara utvecklat banbrytande teknik, utan även skapat ett dynamiskt ekosystem av startups och innovationshubbar som främjar kreativitet och entreprenörskap, i synnerhet Stockholmsregionen.²¹ Även inom fordonsindustrin, med aktörer som Volvo och Scania, har Sverige fokuserat på hållbarhet och elektrifiering, vilket driver innovation och förbättrad produktivitet i en bransch under snabb förändring. Att Sverige fortfarande allokerar en relativt hög andel av BNP i FoU kunde vi se i föregående kapitel samt att svenskt näringsliv presterar väl när det gäller patent.

4.5.2 Sverige har ett antal starka exportbranscher inom våra styrkebranscher

Sverige har ett antal starka exportbranscher. Sveriges export präglas av en stark industriell bas (cirka 70 procent av svensk export består av varor), och några av de branscher (där dessa varugrupper produceras) som bidrar mest till exporten inkluderar: maskin- och fordonsindustri som inkluderar bilar, lastbilar och andra typer av fordon, där stora företag som Volvo och Scania spelar en central roll. Den samlade techsektorn där företag som Ericsson starkt bidrar till exporten av telekommunikationsutrustning och elektronik. De svenska basnäringarna är fortfarande viktiga och inkluderar produkter som papper, massa, kemikalier och plast. Stora aktörer som SCA och AkzoNobel är viktiga här. Ej att förglömma är att Sverige också exporterar en betydande mängd livsmedel, inklusive mejeriprodukter, kött och fisk. Sverige är vidare en av de största exportörerna av trä och träprodukter. Slutligen är life science en viktig exportnäring (i synnerhet för Stockholmsregionen) där exempelvis Läkemedelsföretag som AstraZeneca har en betydande exportverksamhet. Även finanssektorn kan nämnas med ett antal innovativa exportföretag som exempelvis Klarna. Till detta kan också nämnas områden som inte med enkelhet kan föras samman i en bransch. En sådan är försvarsindustrin. Ett annat område är kopplat till export av varor och tjänster som bidrar till den gröna omställningen (clean tech med mera).

4.5.3 Hög kostnadsstruktur en utmaning – i synnerhet för många små och medelstora företag i flera av styrkebranscherna inom tillverkning

Trots dessa styrkor finns det också betydande svagheter som påverkar det svenska näringslivets internationella konkurrenskraft. En av dessa svagheter är den relativt höga kostnadsstrukturen, inklusive löner och skatter, vilket kan göra det svårt för svenska företag att konkurrera med låglöneländer. Inom tillverkningsindustrin, där många svenska företag har sin grund, kan detta leda till att vissa företag väljer att flytta produktionen utomlands för att minska kostnaderna. Till exempel har vissa företag inom textil- och klädindustrin flyttat till länder med lägre arbetskraftskostnader, vilket kan påverka den svenska marknaden och sysselsättningen negativt. Denna kostnadsutmaning är särskilt påtaglig för små och medelstora företag som inte har samma resurser som större aktörer för att investera i automatisering och effektivisering.

²¹ Samtidigt är det här kanske också viktigt att lyfta att det kan finnas utmaningar i de europeiska innovations- och klustermiljöerna, framför allt vad gäller kritisk massa och aktörer. I *The Future of European Competitiveness (2024)* formuleras detta enligt följande (s.192): "Innovation hubs uniting industry, academia and investors fail to reach critical mass in the EU. EU clusters, such as the tri-national Bio Valley in France, Germany and Switzerland, Medicon Valley across Denmark and Sweden, BioM in Germany and FlandersBio in Belgium have not yet reached the critical mass to rival the size, appeal and global impact of major US hubs (in the Boston area or San Francisco Bay area). This is partly due to EU's fragmented approach. Typically, Member States' national interests lead to support for local champions resulting in a dispersed landscape, rather than focusing on developing a few dedicated, targeted hubs."

4.5.4 Kan finnas utmaningar när det gäller patent och immaterialrättsintensiva företag

Det finns också diskussioner om svagheter i det svenska näringslivet kopplat patent och immaterialrätt. Ericsson står exempelvis bakom 40 procent av alla patentansökningar i Sverige, vilket bidrar till landets höga ranking på det globala innovationsindexet. När det gäller så kallade immaterialrättsintensiva företag så kommer 40,3 procent av Sveriges BNP kommer från sådana företag, jämfört med EU-genomsnittet på 47,1 procent.²²

4.5.5 Den gröna omställningen fortfarande en möjlighet trots utmaningar för exempelvis Northvolt

Svenskt näringsliv har också stora möjligheter att stärka sin internationella konkurrenskraft genom att fokusera på hållbarhet och gröna teknologier. Sverige har en stark tradition av att arbeta med hållbar utveckling, och detta kan utnyttjas för att skapa nya marknader och affärsmöjligheter. Inom energisektorn, till exempel, har Sverige gjort stora framsteg inom förnybar energi, såsom vind- och solkraft. Svenska företag, som Vattenfall och Oskarshamn, kan spela en avgörande roll i den globala övergången till hållbara energikällor, vilket kan ge dem en konkurrensfördel på internationella marknader. Dessutom kan svenska företag dra nytta av den växande efterfrågan på hållbara produkter och tjänster, vilket kan öka deras marknadsandelar och skapa nya affärsmöjligheter. Till detta ska läggas att Sverige som land fortfarande, som vi såg i föregående kapitel, är starka när det gäller att attrahera utländska direktinvesteringar.

4.5.6 Ökande internationell konkurrens och tappade andelar på den globala exportmarknaden

Samtidigt står svenskt näringsliv inför hot som kan påverka dess internationella konkurrenskraft. Den globala konkurrensen ökar ständigt, och många länder investerar kraftigt i sina egna innovations- och produktivitetsstrategier. Jämförelseländer som Tyskland och USA, som har starka industrier och innovationsklimat, kan utgöra ett hot mot svenska företag, särskilt inom teknik och tillverkning. Dessutom kan geopolitiska osäkerheter och handelskrig påverka svenska exportmarknader, vilket kan leda till minskad efterfrågan på svenska produkter och tjänster. Detta kräver att svenska företag fortsätter att anpassa sig och satsar på innovation för att förbli konkurrenskraftiga på den globala arenan (se också diskussionen i avsnitt om svagheter när det gäller patent och immaterialrätt).

Sverige har sedan 2018 haft en positiv trend när det gäller export. Sveriges exportvärde ökade med 4,8 procent 2022, vilket dock var lägre än den globala varuexporten som ökade med 9,1 procent. Det innebär att svensk varuexport tappade andelar på den globala exportmarknaden. Svensk export förväntas utvecklas svagt under 2024, med en nästan nolltillväxt för varuexporten. Det beror delvis på den globala ekonomins utveckling, där Europa är av stor vikt eftersom 73 procent av den svenska exporten går dit. Prognoserna visar att varuexporten kommer att öka med 1,8 procent under 2025, när den europeiska återhämtningen tilltar. Under 2026 förväntas en ytterligare ökning av varuexporten till 3,5 procent, driven av ökad inhemsk konsumtion och tillväxt i viktiga exportmarknader som Tyskland, Norge och Finland. Konkurrensen på den europeiska marknaden ökar, särskilt från Kina, som dominerar marknaden för produkter viktiga för klimatomställningen, såsom vindturbiner och solpaneler. Kinesiska elfordon gör också snabba intrång på den europeiska marknaden, vilket skapar utmaningar för europeiska fordonsföretag. Sammanfattningsvis står svensk export inför utmaningar men har potential för återhämtning, särskilt mot bakgrund av den förväntade tillväxten i Europa. En ytterligare faktor som kommer att spela stor roll de kommande åren är USA:s handelspolitik.²³

²² Elektroniktidningen (2024) *Står för 40 procent av alla svenska patent*. Tillgänglig på: <https://etn.se/index.php/nyheter/71504-star-for-40-procent-av-alla-svenska-patent.html> [Hämtad 7 november 2024]

²³ Business Sweden (2023) *Global export 2023 – Sverige tappar exportandelar*. Tillgänglig på: <https://www.business-sweden.com/contentassets/da54dbef58a943b5815207b15c8ee122/global-export-2023--sverige-tappar-exportandelar.pdf> [Hämtad 7 november 2024] Sett till de 14 varugrupper som Sverige exporterar mest av har Sveriges andel av värdet på den globala varuexportmarknaden legat på en relativt stabil nivå på drygt 1 procent mellan 2015 och 2020. Men efter 2020 har Sveriges varuexport tappat marknadsandelar, om än marginellt, och var 2022 strax under 1 procent. Sverige andelar inom i princip samtliga varugrupper utom kemi och läkemedel (där exporten till stor del utgörs av medicinska och farmaceutiska varor) samt stål där andelen ökade.

5 Stockholms utveckling

I följande kapitel redovisas och analyseras Stockholmsregionens utveckling över tid samt i jämförelse med ett antal andra städer globalt och inom Europa. Med Stockholmsregionen avses länet.

5.1 Kapitlets centrala slutsatser

5.1.1 Andelen invånare i arbetsför ålder är relativt låg i relation till jämförelsestäderna

Stockholm är en av de mindre regionerna befolkningsmässigt jämfört med andra städer i studien, men har haft en snabb befolkningstillväxt sedan 2007, som endast överträffas av Melbourne. Andelen invånare i arbetsför ålder är relativt låg och har minskat något på grund av åldrande befolkning.

5.1.2 BRP i Stockholm högre än flertalet jämförelsestäder

Bruttoregionprodukten (BRP) i Stockholm har sedan 2007 totalt ökat med 38 procent, vilket är högre än genomsnittet för de jämförda städerna, men lägre än för snabbväxande städer som Köpenhamn, Seoul och San Francisco.²⁴ På grund av den stora befolkningstillväxten och en ökning av andelen utanför arbetsför ålder, har dock BRP per capita endast ökat med 9 procent, vilket är under genomsnittet. Stockholm har ändå en hög BRP per capita-nivå på 72 000 dollar år 2022. Arbetsproduktiviteten är hög, i nivå med städer som Köpenhamn och Paris, men tillväxten har varit blygsam, endast 11 procent, vilket är något över genomsnittet.

5.1.3 Sysselsättning har ökat men lägre tillväxt i relation till flera jämförelsestäder

Sysselsättningen har ökat med 19 procent sedan 2007, vilket är i nivå med Wien och München och strax över genomsnittet för jämförelseregionerna på 18 procent. Tillväxten är dock lägre än i Malmö, Göteborg, London och Berlin. Trots detta rankas Stockholm som en av de mest inflytelserika globala städerna i rapporten *Resurgent in a world at risk: 2024 Global Cities Report*, där staden rankas som nummer elva globalt och som nummer fem i relation till jämförelsestäderna i Global Cities Index och som nummer sex globalt och nummer som fem i relation till jämförelsestäderna i Global Cities Outlook. Rapporten bedömer städernas förmåga att attrahera företag, investeringar och talang, och Stockholm framhävs för sin integrering i den globala ekonomin.

5.1.4 Stockholm tillsammans med övriga nordiska huvudstäder starka när det gäller hållbarhet

Tillsammans med Köpenhamn och Helsingfors har Stockholm etablerat sig som en ledande aktör inom hållbar stadsutveckling, innovation och livskvalitet, även om dess mindre marknadsstorlek begränsar det globala ekonomiska inflytandet. Trots att metropoler som London, Amsterdam och Paris överträffar Stockholm i ekonomisk skala och kulturellt inflytande, är Stockholm konkurrenskraftigt inom områden som miljömässig hållbarhet och innovation.

²⁴ I Köpenhamn handlar det mycket om Novo Nordisk tillväxt, i Seoul om tillväxt från en väldigt låg nivå och i San Fransisco är det den enorma tillväxten inom tech.

5.1.5 Stockholms position sammanfattad i en Scorecard

Tabellen nedan ger en överblick av Stockholms position i relation till de 19 jämförelseregionerna. I kolumnen "Startposition" redovisas Stockholms placering för mätperiodens första år. På samma sätt visas Stockholms placering vid det senast tillgängliga mätåret i kolumnen "Nuläge". Beroende på Stockholms placering i rankingen (1-20) av de totalt 19 jämförelsestäderna vid dessa mätpunkter blir resultatrutan grön, gul, orange eller röd. I den sista kolumnen "Förändring" visas förändringen av Stockholms ranking.

Vi kan utläsa att Stockholm, i relation till jämförelseregionerna, har förbättrat sin placering för tre av de åtta indikatorerna. Särskilt stor är ökningen för Global Cities Index. För tre av indikatorerna har Sverige bibehållen placering. En av dessa är sysselsättningsgrad för vilken Stockholm rankas om nummer ett. För två indikatorer har Stockholm tappat i position.

Tabell 10. Stockholms rankingplacering per indikator jämfört med 19 jämförelseregionerna

Stockholm Scorecard					
		1-5	6-10	11-15	16-20
Indikator	Mätperiod	Startposition	Nuläge	Förändring	
Total befolkning	2007-2022	13	13	±0 →	
BRP per capita	2007-2022	6	8	-2 ↓	
Andel i arbetsför ålder	2007-2022	16	17	-1 ↓	
Arbetsproduktivitet per sysselsatt	2007-2022	8	5	+3 ↑	
Sysselsättning	2007-2022	13	13	±0 →	
Sysselsättningsgrad	2007-2022	1	1	±0 →	
Global Cities Index	2012-2024	13	5	+9 ↑	
Global Cities Outlook	2018-2024	7	5	+2 ↑	

5.1.6 Stockholms position sammanfattad i en SWOT

Om vi också försöker att sammanfatta de viktigaste slutsatserna – inte enbart från kvantitativa data – i form av en SWOT-analys där Stockholms styrkor, svagheter, hot och möjligheter jämförs mot de utvalda städerna kan följande konstateras.

Tabell 11. Stockholms position i SWOT-matris

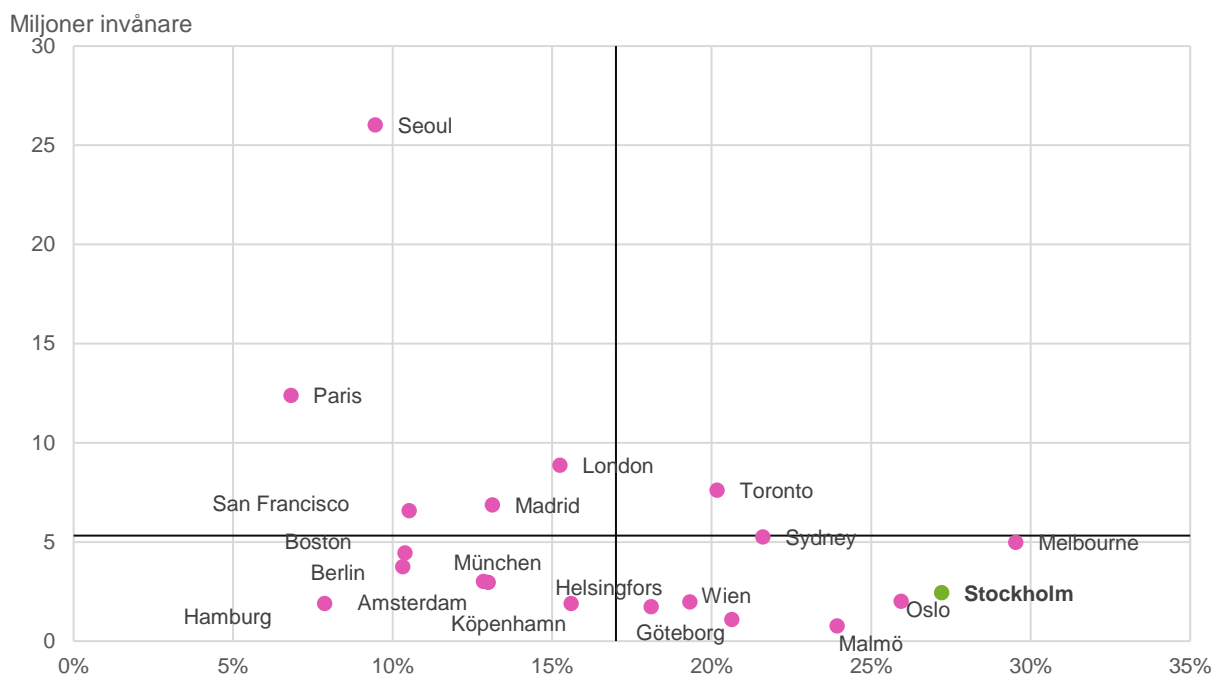
<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hög arbetsproduktivitet, jämförbar med städer som Köpenhamn och Paris. • Stark befolkningstillväxt sedan 2007, vilket indikerar en attraktiv region för människor att bo och arbeta i. • Hög BRP per capita vilket reflekterar en stark ekonomisk bas (men samtidigt en svag tillväxt, vilket är en svaghet). • Stockholm är en global ledare inom hållbarhet och innovation. Staden har en stark profil inom hållbar stadsutveckling och innovation, med fokus på förnybar energi, klimatåtgärder och teknologisk utveckling. • Stockholm står starkt i jämförelse med andra nordiska huvudstäder som Oslo, Köpenhamn och Helsingfors, som delar liknande fokus på hållbarhet och innovation. • Stockholm har en stark betoning på digitalisering och är fokuserat på att utveckla avancerad digital infrastruktur, liknande städer som Seoul och Sydney, vilket stärker stadens position inom tech. • Stockholm har en hög och stigande ranking i globala index vilket visar på en stark och förbättrad konkurrenskraft över tid. • Stockholm är starkt inom utbildning och forskning, vilket bidrar till stadens konkurrenskraft och attraktionskraft för kvalificerad arbetskraft. • Hög livskvalitet är en viktig faktor för Stockholms framtida konkurrenskraft, vilket också gör staden attraktiv för invånare och företag. 	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stockholmsregionen behöver övervinna utmaningar relaterade till sin mindre ekonomiska skala och globala påverkan för att kunna jämföras fullt ut med de mest dominerande globala städerna. • Relativt liten andel av befolkningen i arbetsför ålder, som dessutom har minskat på grund av en åldrande befolkning, sedan 2007. • BRP per capita har haft en blygsam tillväxt på endast 9 procent, under genomsnittet för jämförelsestäder under jämförelseperioden. • Begränsad sysselsättningstillväxt jämfört med städer som Malmö, Göteborg, London och Berlin. • Mindre marknadsstorlek, vilket begränsar Stockholms ekonomiska inflytande globalt.
<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta utveckla nyckelbranscher med högt förädlingsvärde, till exempel life science, tech och företagstjänster. Inom life science kan Karolinska institutet och Karolinska sjukhusets internationellt starka position användas. • Fortsatt utveckling av hållbara initiativ och gröna teknologier kan ytterligare stärka Stockholms internationella profil. • Möjlighet att attrahera fler investeringar genom fortsatt fokus på digitalisering och innovation. • Samarbete och kunskapsutbyte med andra städer som Köpenhamn och Helsingfors kan driva fram nya lösningar inom hållbar stadsutveckling. • Fler initiativ för att integrera och engagera den äldre befolkningen i ekonomin kan bidra till att mildra effekterna av en åldrande befolkning. • Utnyttja det globala erkännandet från rapporter som Global Cities Report för att stärka stadens varumärke och locka fler talanger. 	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> • En fortsatt åldrande befolkning kan öka trycket på välfärdssystemet och minska arbetskraftstillgången. • Konkurrens från större städer som London och Paris, som har större ekonomiskt inflytande och kulturell makt. • Andra snabbt växande städer som Seoul och San Francisco kan minska Stockholms attraktionskraft för företag och investeringar. • Risk för att en blygsam tillväxt i produktivitet och sysselsättning kan påverka stadens ekonomiska konkurrenskraft. • Möjliga utmaningar inom global marknadspenetration på grund av begränsad marknadsstorlek.

5.2 Stockholms utveckling i ett jämförande perspektiv

5.2.1 Stockholms befolkning bland de snabbast växande

Stockholm är en av de mindre regioner sett till antalet invånare av samtliga jämförelsestäder, men de senaste femton åren har befolkningstillväxten varit mycket snabb. Mellan 2007 och 2022 ökade antalet invånare i Stockholms med omkring 27 procent – en tillväxt som endast överträffades av Melbourne.

Figur 9. Total befolkning år 2022 samt befolkningstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

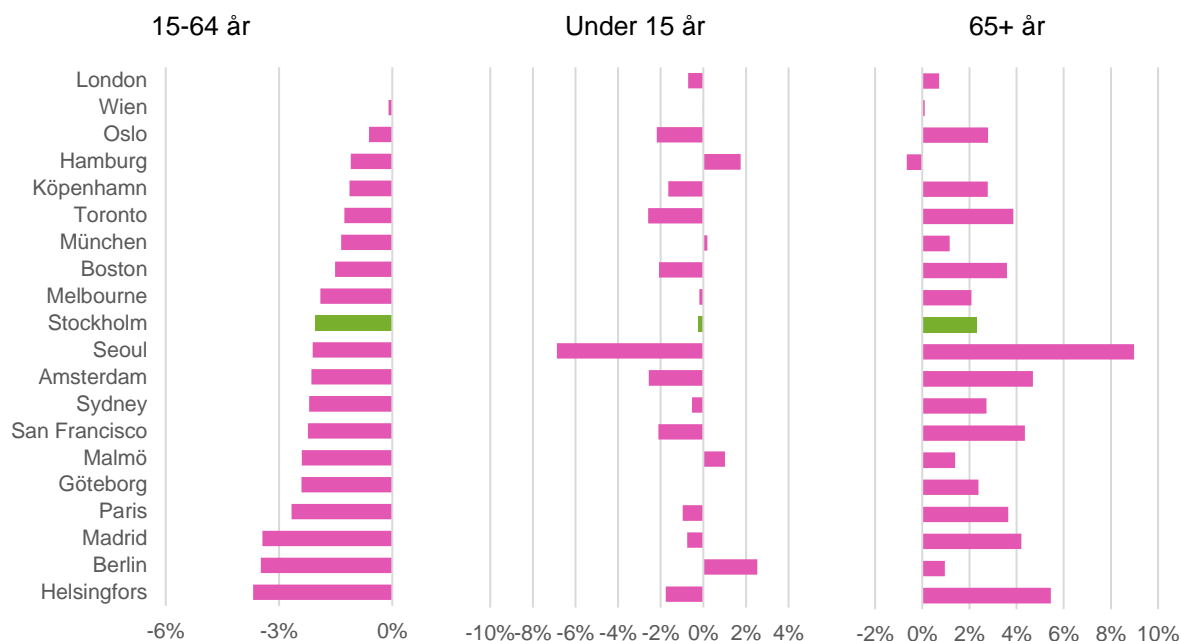
Andelen i arbetsför ålder i Stockholm ligger förhållandevis lågt, men skillnaderna mellan de jämförda städerna är ändå ganska liten. Sedan 2007 har också andelen minskat något i Stockholm, främst genom att befolkningen har åldrats. Andelen barn under 15 år har legat konstant, medan andelen äldre har ökat med omkring två procentenheter.

Tabell 12. Andel av befolkningen i arbetsför ålder (15-64 år) år 2022.

Andel i arbetsför ålder (15-64 år)			
Seoul	72%	Oslo	67%
London	70%	Berlin	67%
Wien	69%	Sydney	67%
Toronto	69%	Köpenhamn	66%
Boston	68%	Amsterdam	66%
Hamburg	68%	Helsingfors	66%
San Francisco	68%	Stockholm	66%
Madrid	67%	Paris	65%
Melbourne	67%	Göteborg	65%
München	67%		

5.2.2 Förändring av andel per åldersgrupp från 2007 (procentenheter)

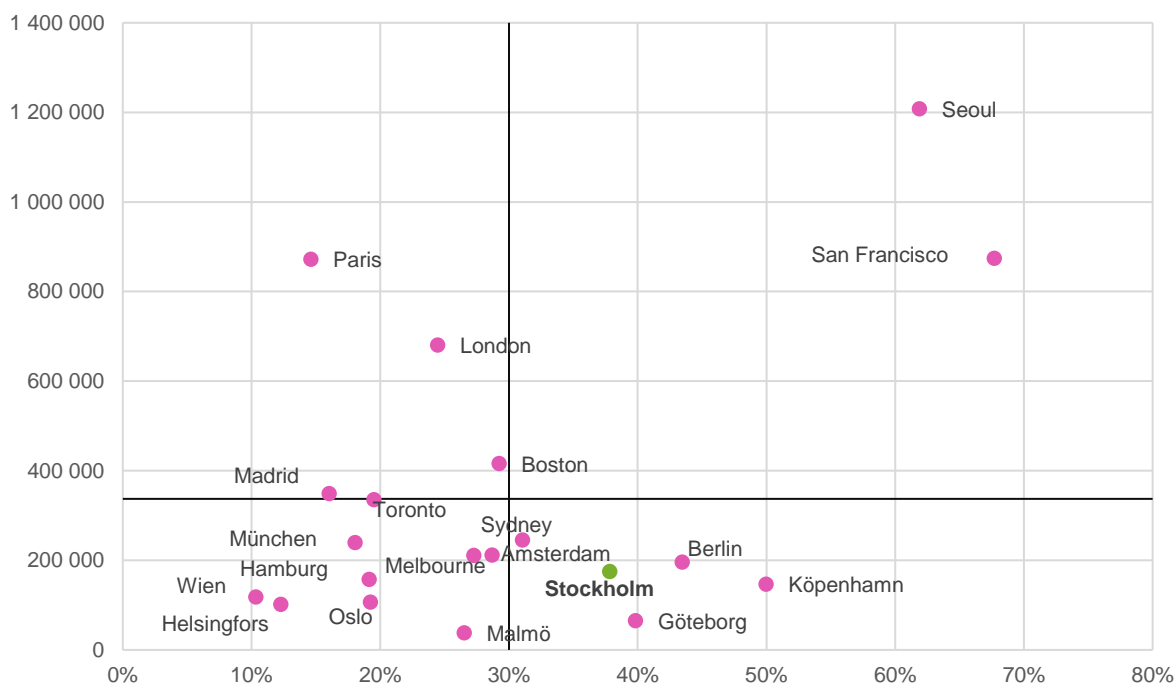
Figur 10. Förändring (procentenheter) av andel per åldersgrupp mellan 2007 och 2022

5.2.3 Begränsad tillväxt av bruttoregionprodukt per capita i Stockholm

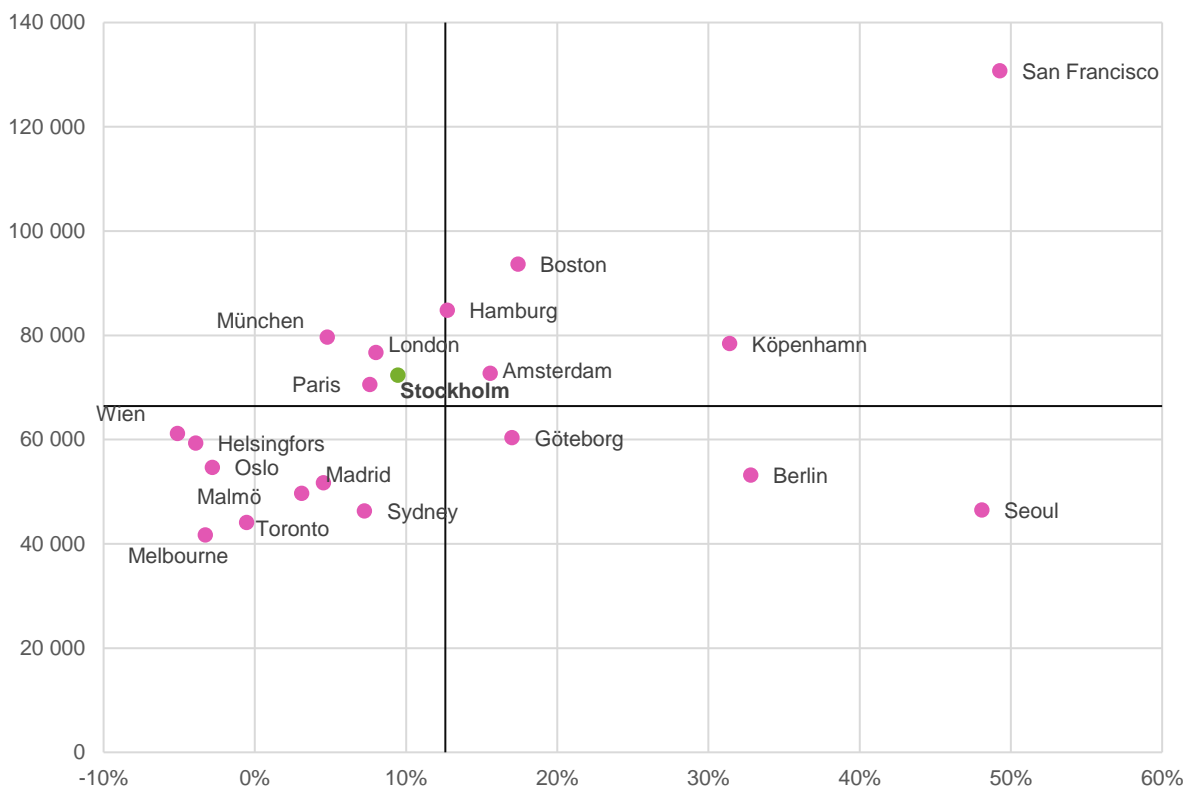
Bruttoregionprodukten – det vill säga den regionala motsvarigheten till BNP, det samlade värdet av alla varor och tjänster som produceras under ett år – har i totala nivåer ökat förhållandevis mycket i Stockholm. Mellan 2007 och 2022 ökade BRP med 38 procent, vilket var över genomsnittet för jämförelseregionerna, men betydligt under de snabbast växande ekonomierna som Köpenhamn (50 procent), Seoul (62 procent) och San Fransisco (68 procent). I Köpenhamns fall handlar det mycket om Life Science-företaget Novo Nordisk framgångssaga. I Seouls fall om en tillväxt från en väldigt låg nivå. I San Fransisco är den stora förklaringen den exceptionella tillväxten i tech.

Figur 11. BRP (miljoner dollar, PPP-beräknat, fasta priser 2015) år 2022 samt förändring mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Stockholm har haft en snabb befolkningsökning, samtidigt som åldersstrukturen förändras till att andelen äldre utanför arbetsför ålder ökar. Med en befolkningsökning som är relativt sett större än den totala BRP-ökningen, jämfört med de andra referensstäderna, bli ökningen av BRP per capita lägre än genomsnittet. Stockholm ligger fortfarande över genomsnittet för nivån, med drygt 72 000 dollar per capita år 2022, men ökade endast med 9 procent. De största ekonomierna bland regionerna ökade också mest, däribland Köpenhamn, Seoul och San Fransisco, men även städer som Berlin, Amsterdam, Boston och Göteborg hade en högre tillväxttakt i BRP per capita sedan 2007.

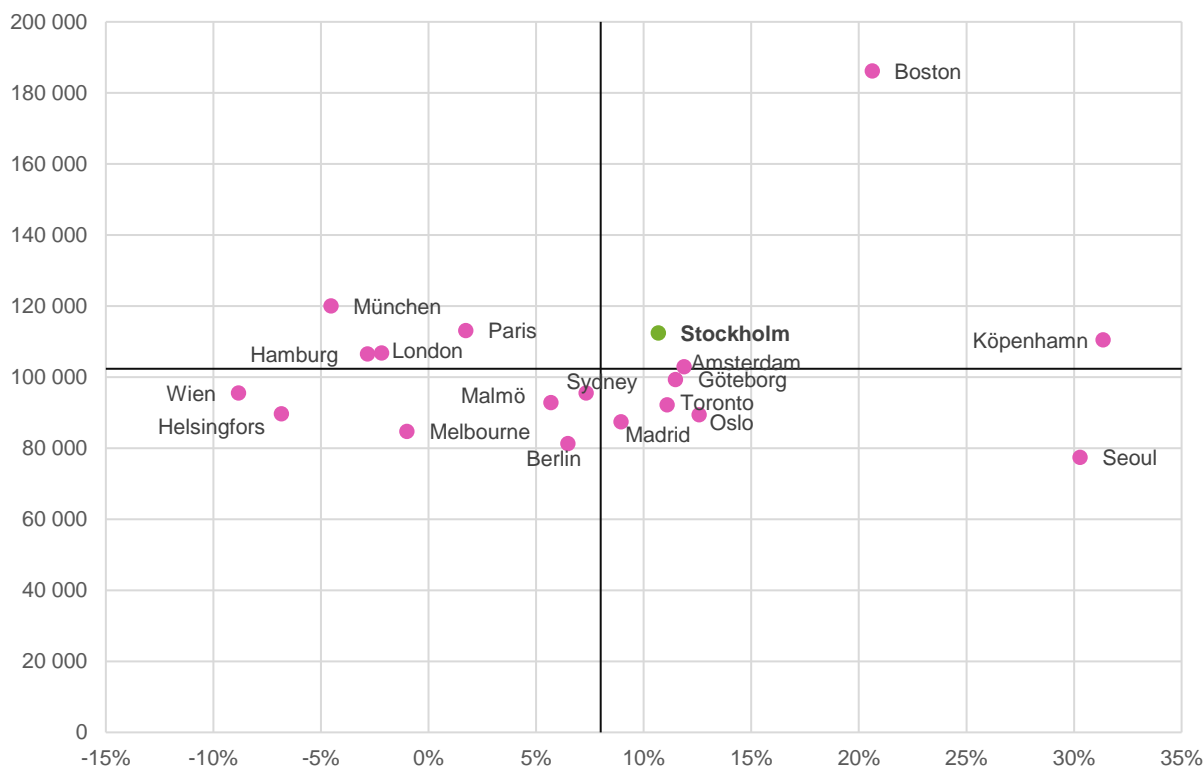
Figur 12. BRP per capita (dollar, PPP-beräknat, fasta priser 2015) år 2022 samt förändring mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

5.2.4 Hög produktivitet i Stockholm och stabil tillväxt

Den totala arbetsproduktiviteten i Stockholm ligger högt jämfört med de andra städerna, i nivå med Köpenhamn, Paris och München och slagen främst av de amerikanska städerna. Tillväxten i produktivitet är däremot något mer blygsam, med en ökning på omkring 11 procent, vilket dock är över genomsnittet. Huvuddelen av de jämförbara regionerna befinner sig dock i samma härad, medan främst Boston, San Fransisco, Seoul och Köpenhamn har uppvisat en avsevärt högre takt i produktivitetstillväxt.

Figur 13. Arbetsproduktivitet (dollar per sysselsatt, PPP-beräknat, fasta priser 2015) år 2022 samt förändring mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.²⁵

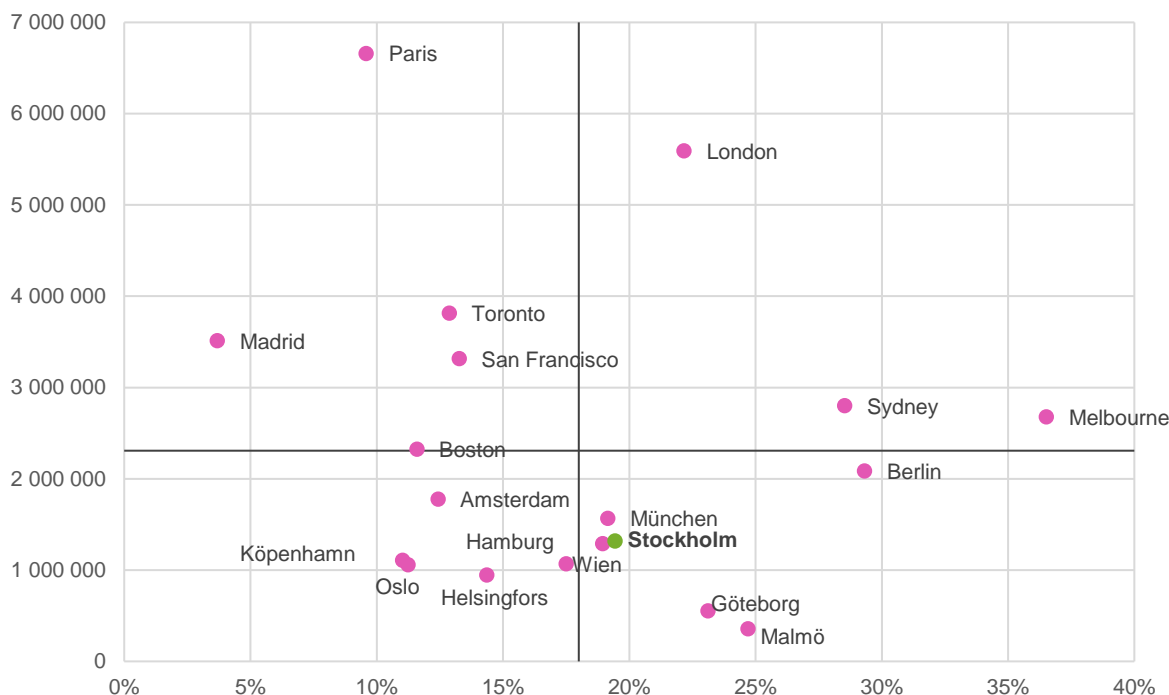

5.2.5 Stockholm i topp vad gäller sysselsättningsgrad

Stockholms relativa storlek som region återspeglas i att antalet jobb totalt sett är ganska lågt jämfört med övriga städer. Men även tillväxten i sysselsättning är begränsad, om än över genomsnittet. Sedan år 2007 har antalet sysselsatta ökat med 19 procent i Stockholm, vilket ligger i nivå med Wien och München. Såväl Malmö som Göteborg har växt snabbare, men även London och Berlin samt de australiensiska storstadsregionerna.

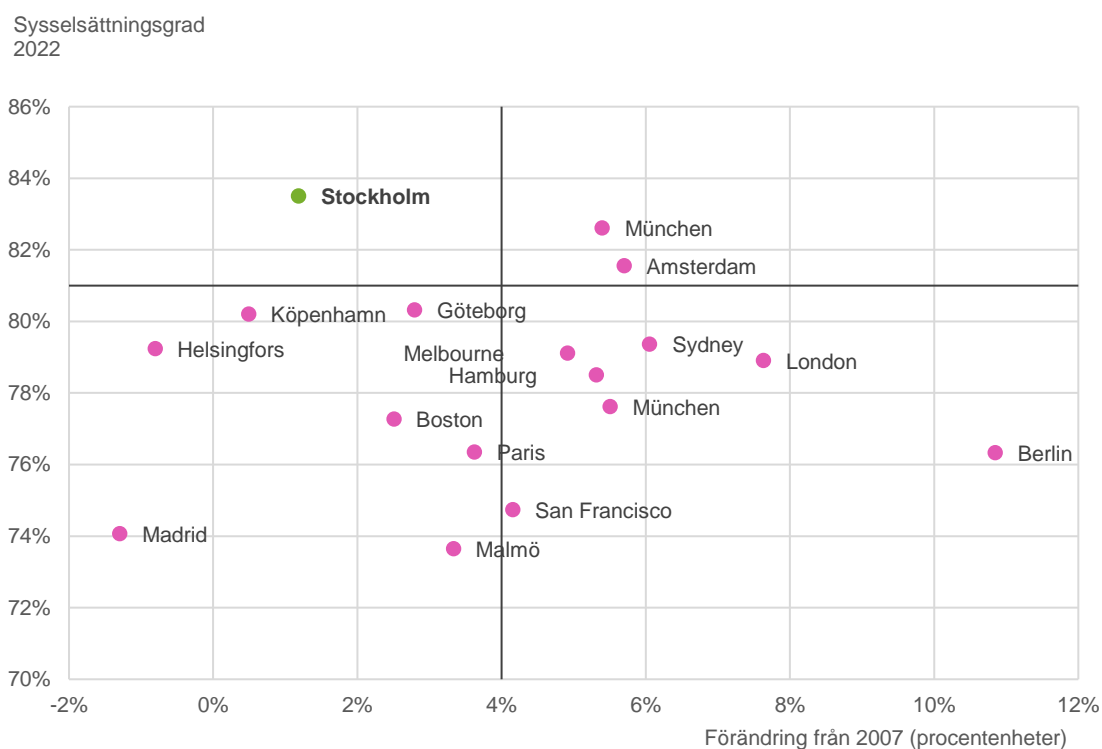
²⁵ San Fransisco utgör en outlier och har exkluderats från diagrammet för att tydliggöra skillnaderna mellan övriga städer. Nivån ligger på 268 000 dollar per sysselsatt med en tillväxt på 51 procent.

Figur 14. Antal sysselsatta år 2022 samt förändring mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Som andel av befolkningen i arbetsför ålder (sysselsättningsgrad) ligger däremot Stockholm i topp bland alla jämförelsestäder. Sysselsättningsgraden är strax över 83 procent, men har bara ökat med en procentenhet sedan 2007. Detta är framför allt en effekt av att det sedan tidigare är ett relativt sett stort arbetskraftsdeltagande i Sverige och i synnerhet Stockholm, vilket gör att det inte finns mycket ytterligare arbetskraftskapacitet att tillgå i befolkningen.

Figur 15. Sysselsättningsgrad år 2022 samt förändring (procentenheter) mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

5.2.6 Stockholm nämns som framstående global stad – med större potential för framtiden

I rapporten *Resurgent in a world at risk: 2024 Global Cities Report*²⁶ nämns Stockholm som en av de framstående globala städerna. I rapporten mäts och rankas 156 städers globala inflytande och konkurrenskraft utifrån deras förmåga att attrahera företag, investeringar, arbetskraft och talang. Indexet tar hänsyn till olika faktorer som visar hur väl en stad är integrerad i och bidrar till den globala ekonomin. Tillsammans ger dessa kategorier en omfattande bild av en stads kapacitet att fungera som en global aktör. Stockholm rankas år 2024 som nummer elva globalt och som nummer fem i relation till jämförelsestäderna i Global Cities Index och som nummer sex globalt och som nummer fem i relation till jämförelsestäderna i Global Cities Outlook.

Tabell 13. Sveriges ranking i Global Cities Report i relation till de utvalda jämförelsestäderna

Sveriges ranking i Global Cities Report 2012-2024				
	2012	2018	2024	Förändring
Global Cities Index	13	14	5	+8 ↑
Global Cities Outlook	-*	7	5	+2 ↑

* Rankingens startår var 2017

De flesta av de utvalda jämförelsestäderna för benchmarkstudien finns representerade i rapporten. Oslo, till exempel, delar Stockholms ambitioner inom miljö och hållbarhet och har liknande strategier för gröna initiativ och regenerativt stadsbyggande. Köpenhamn är också en stad som liknar Stockholm, särskilt när det gäller innovation och styrning med ett starkt fokus på hållbarhetsinitiativ. Helsingfors utmärker sig genom sitt fokus på teknologisk innovation och hållbarhet, vilket gör staden till en stark konkurrent för Stockholm i Norden, där båda städerna rankas högt inom livskvalitet.

Amsterdam har en stark position inom affärsverksamhet och kulturella upplevelser, och stadens internationella karaktär påminner om Stockholms, även om Stockholm har ett tydligare fokus på hållbar utveckling. Paris och London rankas båda högt globalt, men har en annan profil än Stockholm. Paris utmärker sig inom kultur och affärsverksamhet, medan London, trots vissa utmaningar inom digitalisering, är en global ledare inom finanssektorn.

Berlin har också vissa likheter med Stockholm, särskilt när det gäller innovation och teknisk utveckling med ett fokus på hållbara teknologier. München och Wien är starka inom affärsverksamhet och innovation, med en solid ekonomisk bas som liknar Stockholms, men den svenska huvudstaden har en tydligare riktning mot hållbarhet.

Toronto och Boston, precis som Stockholm, utmärker sig inom innovation och utbildning, med en stark närvaro av internationella universitet och forskningsinstitutioner. San Francisco leder inom innovation, särskilt inom teknik, vilket är ett fokusområde även för Stockholm, om än i mindre skala. Chicago har en stark internationell närvaro inom ekonomi och infrastruktur, vilket också är relevant för Stockholm.

Seoul och Sydney har avancerade digitala infrastrukturer. Seoul ligger i framkant med tekniska lösningar och digitalisering, vilket även är en prioritering för Stockholm.

Sammantaget framstår Stockholm som en ledare inom hållbar stadsutveckling och innovation, med en tydlig betoning på digitalisering och livskvalitet. Dessa faktorer är avgörande för Stockholms framtida konkurrenskraft enligt rapporten.

5.2.7 Stockholm är en nyckelaktör bland de "globala utmanarna"

Den bilden av Stockholm stärks också av rapporten *Stockholm and Global Cities*²⁷ som lyfter fram Stockholm som en av de "globala utmanarna". Benchmarkstäderna i denna rapport är delvis valda utifrån denna kategori. Stockholm utmärker sig i rapporten genom högkvalificerad arbetskraft, robust innovationskapacitet och en stark hållbarhetsprofil. Stockholms varumärke som global stad förstärks av en startup-kultur och teknikindustri.

²⁶ Kearney (2024). *2024 Global Cities Report*. Kearney. Tillgänglig på: <https://www.kenarney.com/service/global-business-policy-council/gcr/2024-full-report> [Hämtad: 25 oktober 2024]

²⁷ JLL and The Business of Cities. [Hämtad: 2024-11-05].

5.2.8 Stockholm är en stark global aktör inom hållbarhet och innovation, men begränsas av marknadsstorlek

Stockholms position bekräftas ytterligare i rapporten *Global Power City Index*²⁸. Rapporten bedömer städernas konkurrenskraft utifrån deras förmåga att attrahera människor, kapital och företag från hela världen. Det utvärderas med hjälp av en mängd indikatorer inom sex områden: ekonomi, forskning och utveckling, kulturell interaktion, livskvalitet, miljö och tillgänglighet.

Rapporten visar att städer som London, Paris, Amsterdam, Berlin och andra stora globala metropoler ofta ligger före Stockholm när det gäller ekonomisk skala, global marknadsattraktion och kulturellt inflytande. Dessa städer rankas högt i funktioner som ekonomi, kulturell interaktion, och forsknings- och utvecklingskapacitet.

Stockholm är konkurrenskraftigt inom områden som miljömässig hållbarhet och innovation, med höga poäng för förnybar energi och klimatåtgärder. Den nordiska huvudstaden är också stark på att locka högkvalificerad arbetskraft, men den mindre marknadsstorleken begränsar dess ekonomiska inflytande globalt.

Köpenhamn och Helsingfors, liksom Stockholm, rankas högt inom hållbarhet och livskvalitet, men har också liknande begränsningar när det gäller ekonomisk skala och global marknadspenetration.

²⁸ Mori Memorial Foundation (2023) *Global Power City Index 2023*. Tillgänglig på: <https://mori-m-foundation.or.jp/english/ius2/gpci2/> [Hämtad 25 Oktober. 2024].

6 Stockholms starka branscher

I följande kapitel redovisas och analyseras Stockholms styrkebranscher och deras utveckling över tid samt i jämförelse med ett antal andra städer globalt och inom Europa. Urvalet av branscher har skett på liknande sätt som för urvalet av branscher för Sverige nationellt. Därtill har vi använt branschernas specialiseringskvot som en urvalsvariabel. För jämförelser med andra regioner används något större branschaggregat på grund av begränsad tillgång till detaljerad jämförbar statistik. Här är bland annat tillverkningsindustrin ett enda aggregat, vilket sammantaget inte utgör en utpräglad styrkebransch för Stockholm. Dock är det relevant att ha med som jämförelse med de övriga städerna. Mer preciserat har vi i detta kapitel utgått utifrån följande parametrar:

- Branscher som innehåller någon/några av de 14 varugrupper som står för 85 procent av Sveriges varuexport.
- Branscher som är viktiga för sysselsättningen.
- Branscher som har ett högt förädlingsvärde.
- Branscher med hög specialiseringskvot i Stockholm.
- Branscher som i olika sammanhang lyfts fram som strategiskt viktiga för regionens tillväxt och konkurrenskraft.
- Branschaggregat som är möjliga att jämföra internationellt (relativt aggregerade).
- Förslag från uppdragsgivaren.

I Bilaga 1 – Rapportens metodik beskrivs urvalsprocessen för branscherna mer i detalj.

6.1 Kapitlets centrala slutsatser

6.1.1 Stockholm starkt specialiserat inom finans och tech

Stockholm är mest specialiserat inom finans och tech, särskilt i Stockholms stad, där finansbranschen är tre gånger mer vanlig än i Sverige i genomsnitt. Besöksnäringen är något vanligare i Stockholm än i andra regioner, men de har inte en hög specialiseringskvot.

6.1.2 Finanssektorn ett växande styrkeområde de senaste femton åren

Under de senaste 15 åren har finanssektorn stärkt sin position, särskilt i länet som helhet, medan techbranschen minskat något i relativ betydelse. Life science är en volatil och liten bransch som har minskat i betydelse i hela länet men ökat något i SBA-kommunerna. Den är främst koncentrerad till större företag utanför Stockholms stad. Specialiseringskvoten tillsammans med tillväxtdata ger insikt om vilka branscher som växer eller krymper. De flesta branscher i SBA-kommunerna har haft en sysselsättningstillväxt på 30-35 procent de senaste 15 åren, med undantag för life science.

6.1.3 Techbranschen har växt med över 50 procent sedan 2007

Stockholms län har haft en likartad tillväxt för sina specialiserade branscher, med finanssektorn som den snabbast växande. Länet är huvudsakligen specialiserat inom växande branscher. Stockholms stad är starkt specialiserad inom tech och finans. Techbranschen har växt med över 50 procent sedan 2007, medan finanssektorn har hög specialisering men en lägre total sysselsättningstillväxt.

6.1.4 Stockholm har ett av de högsta tillväxttalen i förädlingsvärde

Det är svårt att jämföra Stockholms utveckling på detaljerad branschnivå med andra städer på grund av brist på motsvarande statistik, men bredare branschjämförelser är möjliga. Stockholm har en stark position och utveckling inom finanssektorn, med ett av de högsta tillväxttalen i förädlingsvärde, men produktiviteten ligger något efter städer som Oslo, Amsterdam och London.

6.1.5 Mer tjänster än tillverkning i Stockholm

Stockholm är inte en utpräglad industriregion och har sett en negativ utveckling inom tillverkningsindustrin, särskilt vad gäller förädlingsvärdet. Trots detta är produktiviteten relativt hög, men den har minskat betydligt sedan 2007. Inom Informations- och Kommunikationssektorn (IKT) har

Stockholm en ledande ställning med högsta andelen sysselsatta och förädlingsvärde bland jämförelseregionerna, och arbetsproduktiviteten är näst högst efter Sydney.

6.1.6 Mycket hög produktivitet inom företagstjänster i Stockholm

Företagstjänster har en genomsnittlig ställning i Stockholm jämfört med andra regioner, med en minskning i sysselsättning men en ökning i förädlingsvärde, vilket har resulterat i en av de största produktivetsökningarna. Totalt sett är produktiviteten inom företagstjänster i Stockholm mycket hög, med Paris som den enda regionen som ligger högre.

6.1.7 Stockholms branschers positioner sammanfattade i fyra Scorecards

Tabellen nedan ger en överblick av Stockholms branschers position i relation till motsvarande branscher i de 19 jämförelseregionerna. I kolumnen "Startposition" redovisas Stockholmsbranschens placering för mätperiodens första år. På samma sätt visas Stockholmsbranschens placering vid det senast tillgängliga mätåret i kolumnen "Nuläge". Beroende på Stockholmsbranschens placering i rankingen av de totalt 19 jämförelsestadernas branscher vid dessa mätpunkter blir resultatrutan grön, gul, orange eller röd. I den sista kolumnen "Förändring" visas förändringen av Stockholmsbranschens ranking.

Vi kan utläsa i tabellen nedan att finansbranschen i Stockholm, i relation till jämförelseregionerna, har förbättrat sin placering för samtliga tre indikatorer och placeras högt i ranking.

Tabell 14. Stockholms rankingplacering per indikator jämfört med 19 jämförelseregioner för branschen finans

Stockholms branscher Scorecard - finans				
1-5 6-10 11-15 16-20				
Indikator	Mätperiod	Startposition	Nuläge	Förändring
Sysselsättning (andel av total)	2007-2022	8	3	+5 ↑
Förädlingsvärde (andel av total)	2007-2022	7	4	+3 ↑
Produktivitet	2007-2022	6	4	+2 ↑

Inom tillverkningsindustrin har Stockholm tappat placeringar för två av de tre indikatorerna men rankingplaceringen för branschens produktivitet är fortsatt hög. Däremot placeras Stockholms tillverkningsindustri lågt i ranking vad gäller förädlingsvärdet vid senaste mätpunkten. Branschen har dock ökat något avseende sysselsättning, med befinner sig fortsatt relativt lågt i rankingen.

Tabell 15. Stockholms rankingplacering per indikator jämfört med 19 jämförelseregioner för branschen tillverkningsindustri

Stockholms branscher Scorecard - tillverkningsindustri				
1-5 6-10 11-15 16-20				
Indikator	Mätperiod	Startposition	Nuläge	Förändring
Sysselsättning (andel av total)	2007-2022	14	11	+3 ↑
Förädlingsvärde (andel av total)	2007-2022	10	17	-7 ↓
Produktivitet	2007-2022	1	3	-2 ↓

Stockholms IKT-bransch placeras högt i rankingen och förbättrar sin position ytterligare för två av tre indikatorer, i synnerhet för branschens produktivitet. För indikatorn sysselsättning bibehåller branschen förstaplatsen i rankingen.

Tabell 16. Stockholms rankingplacering per indikator jämfört med 19 jämförelseregioner för branschen IKT

Stockholms branscher Scorecard - IKT				
	1-5	6-10	11-15	16-20
Indikator	Startposition	Nuläge	Förändring	
Sysselsättning (andel av total)	1	1	+0 →	
Förädlingsvärde (andel av total)	2	1	+1 ↑	
Produktivitet	6	2	+4 ↑	

Branschen företagstjänster i Stockholm har kraftigt förbättrat sin position avseende produktivitet, bibehållit en placering i mitten av rankingen avseende förädlingsvärdet och tappat något vad gäller sysselsättning.

Tabell 17. Stockholms rankingplacering per indikator jämfört med 19 jämförelseregioner för branschen företagstjänster

Stockholms branscher Scorecard - företagstjänster				
	1-5	6-10	11-15	16-20
Indikator	Startposition	Nuläge	Förändring	
Sysselsättning (andel av total)	6	9	-3 ↓	
Förädlingsvärde (andel av total)	9	9	+0 →	
Produktivitet	8	2	+6 ↑	

Sammantaget ger detta en bild av att flera branscher har en stark utveckling framför allt inom produktivitet. Dock hämmas den totala produktivitetsutvecklingen av att vissa branscher tappar, framför allt inom tillverkningsindustrin.

6.2 Branshutveckling i Stockholm

För Stockholm redovisas fyra styrkebranscher (besöksnäring, finans, life science och tech), vilka har en specifik och detaljerad definition som inte är möjlig att redovisa för jämförelseregionerna. Utvecklingen inom dessa branscher är därför främst att betrakta som en fördjupning enbart för Stockholmsregionen.

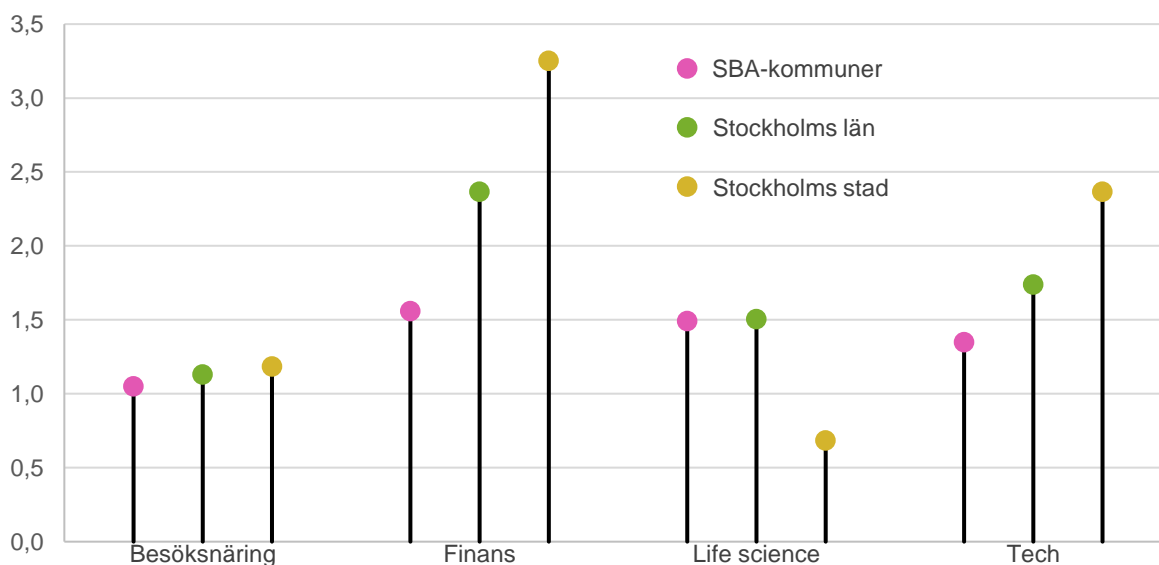
För att mäta inriktningen på det regionala näringslivet används här måttet *specialiseringskvot*, vilket är definierat som andelen sysselsatta i en specifik bransch i regionen, dividerat med andelen sysselsatta i samma bransch i hela riket. Med en kvot över ett, så är det relativt sett fler i branschen i regionen jämfört med genomsnittet för hela landet, och regionen är alltså specialiserad inom denna bransch. Ju högre kvot, desto högre specialisering. Det finns andra branscher med en hög specialiseringskvot i Stockholms stad och län som inte omfattas av denna rapport.

För Stockholm, så mäts specialiseringskvoterna dels för SBA-regionens 55 kommuner, dels för Stockholms län och dels för Stockholms stad.

Av de utvalda styrkebranscherna så är det främst inom finansbranscher som Stockholm är högt specialiserad. I synnerhet Stockholms stad, där det är mer än tre gånger som vanligt med arbete inom denna bransch som i Sverige i stort. Stockholm är även högt specialiserad inom techbranschen, också där i störst utsträckning i Stockholms stad.

6.2.1 Hög specialisering inom finans, i synnerhet i Stockholms stad

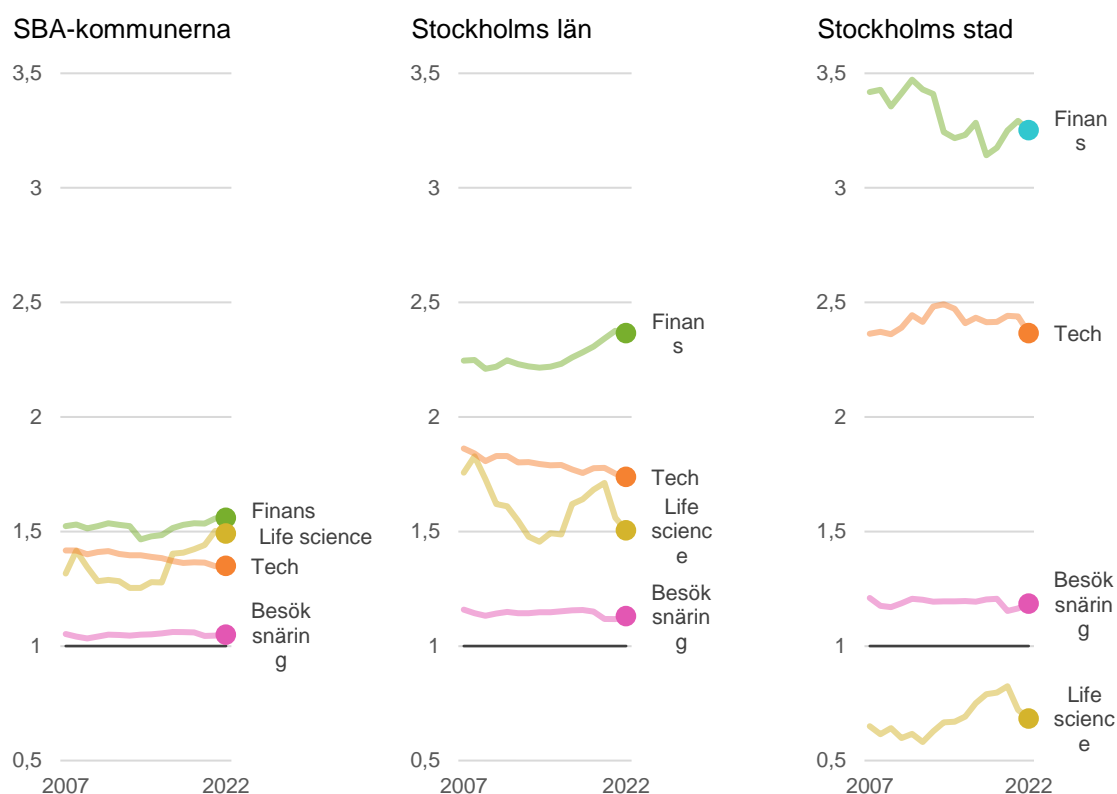
Figur 16. Specialiseringskvoter för styrkebranscher i SBA-kommunerna, Stockholms län och Stockholms stad 2022

Besöksnäringen har inte någon utpräglad hög specialisering, men är något vanligare i Stockholms län och ännu något vanligare i Stockholms stad än för genomsnittet av SBA-kommuner. Besöksnäringen omfattar i stor utsträckning hotell och restauranger, som visserligen förekommer i något högre utsträckning i Stockholm, men som ändå styrs i ganska stor omfattning av befolkningens mängden.

Under de senaste femton åren är det främst finanssektorn som stärkt sin position som en högt specialiserad bransch. I synnerhet gäller detta Stockholms län i stort, i någon mån på bekostnad av Stockholms stad. Techbranschen – där IT och telekom utgör en viktig del – har däremot minskat något i relativ betydelse.

Figur 17. Specialiseringskvoter för styrkebranscher i SBA-kommunerna, 2007-2022

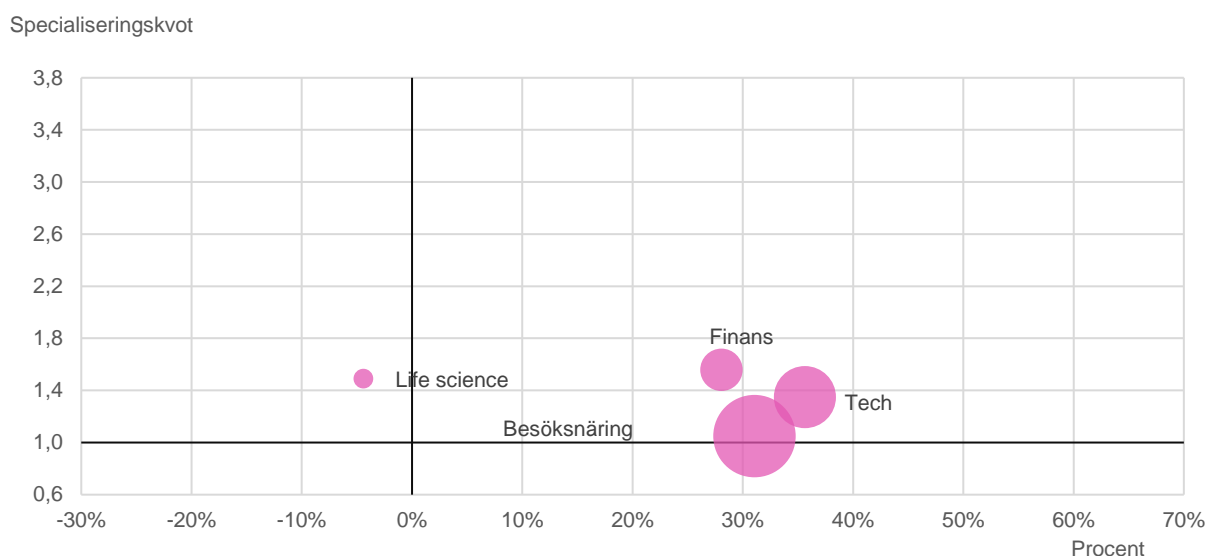
Life science är en relativt högt specialiserad bransch (med undantag för Stockholms stad), men är ganska liten totalt sett, vilket gör att specialiseringskvoten blir volatil och varierar en hel del över tid. Den är främst belägen utanför Stockholms stad. Den relativa betydelsen har minskat något i hela länet, men har över tid blivit något viktigare i samtliga SBA-kommuner (i synnerhet i Uppsala kommun).

6.2.2 Hög tillväxt i de flesta specialiserade branscher

Specialiseringskvoten indikerar den relativa betydelsen av en bransch i regionen, men tillsammans med tillväxten över tid kan man även få en uppfattning om regionen är specialiserad inom växande eller krympande branscher. I diagrammen nedan motsvarar cirklarnas storlek det totala antalet sysselsatta år 2022.

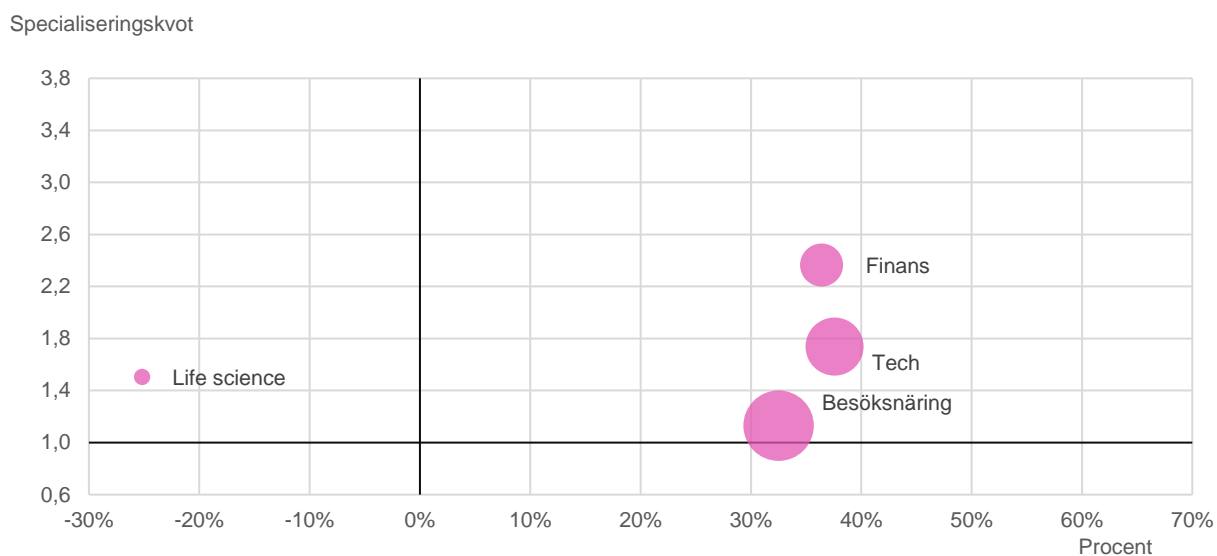
Inom SBA-kommunerna har de flesta branscherna där man är högt specialiserade haft en tillväxt på omkring 30-35 procent de senaste femton åren. Undantaget är life science där sysselsättningen minskat något.

Figur 18. Specialiseringskvoter och sysselsättningstillväxt (2007-2022) för styrkebranscher i SBA-kommunerna

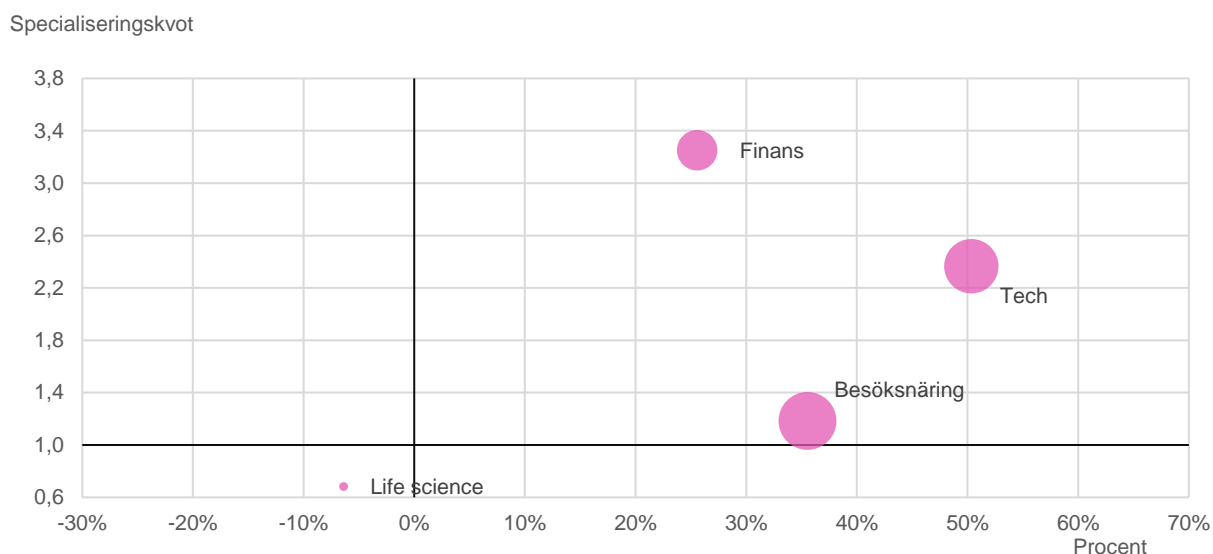
I Stockholms län är tillväxten likartad för de specialiserade branscherna, men något högre. Framför allt är det finanssektorn – där specialiseringen är allra högst – som har växt ännu mer den senaste femtonårsperioden. Mönstret är dock tydligt med att av de utvalda styrkebranscherna så är länet i huvudsak specialiserad inom kraftigt växande branscher.

Figur 19. Specialiseringskvoter och sysselsättningstillväxt (2007-2022) för styrkebranscher i Stockholms län

Stockholms stad är ännu mer utpräglat specialiserad inom tech och finans. Här har utvecklingen varierat något mer än i länet i stort. Inom techbranschen har sysselsättningen ökat med över 50 procent sedan 2007 och befäster därmed sin ställning som en av stadens viktigaste näringar. Finanssektorn har en ännu större specialiseringskvot, men uppvisar en totalt sett lägre sysselsättningstillväxt.

Figur 20. Specialiseringskvoter och sysselsättningstillväxt (2007-2022) för styrkebranscher i Stockholms stad

6.3 Jämförelse med andra regioner

Det är inte fullt ut möjligt att jämföra Stockholms utveckling med de andra städerna på detaljerad branschnivå, eftersom motsvarande statistik inte finns tillgänglig. Däremot görs en jämförelse på lite bredare branschaggregat, där finansbranschen, tillverkningsindustrin, informations- och kommunikationsteknologi samt företagstjänster jämförs.²⁹

6.3.1 Stockholms bland de starkaste regionerna inom finanssektorn

Av de jämförbara regionerna har Stockholm både en av de starkaste positionerna och en de starkaste utvecklingarna inom finanssektorn. Bara London och Toronto har en större andel sysselsatta inom branschen och Stockholms tillväxt är den näst högsta av samtliga regioner. Även tillväxten av förädlingsvärdet är bland de högsta av alla jämförelseregionerna. Produktiviteten inom finanssektorn är hög, men så väl Oslo som Amsterdam och London ligger högre. Även om produktivitetstillväxten ligger över genomsnittet, så är det flera regioner där tillväxten har varit högre.

²⁹ Se metodbilaga för definition av branschaggregaten

Figur 21. Andel sysselsatta inom finanssektorn år 2022 samt sysselsättningsstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av total sysselsättning

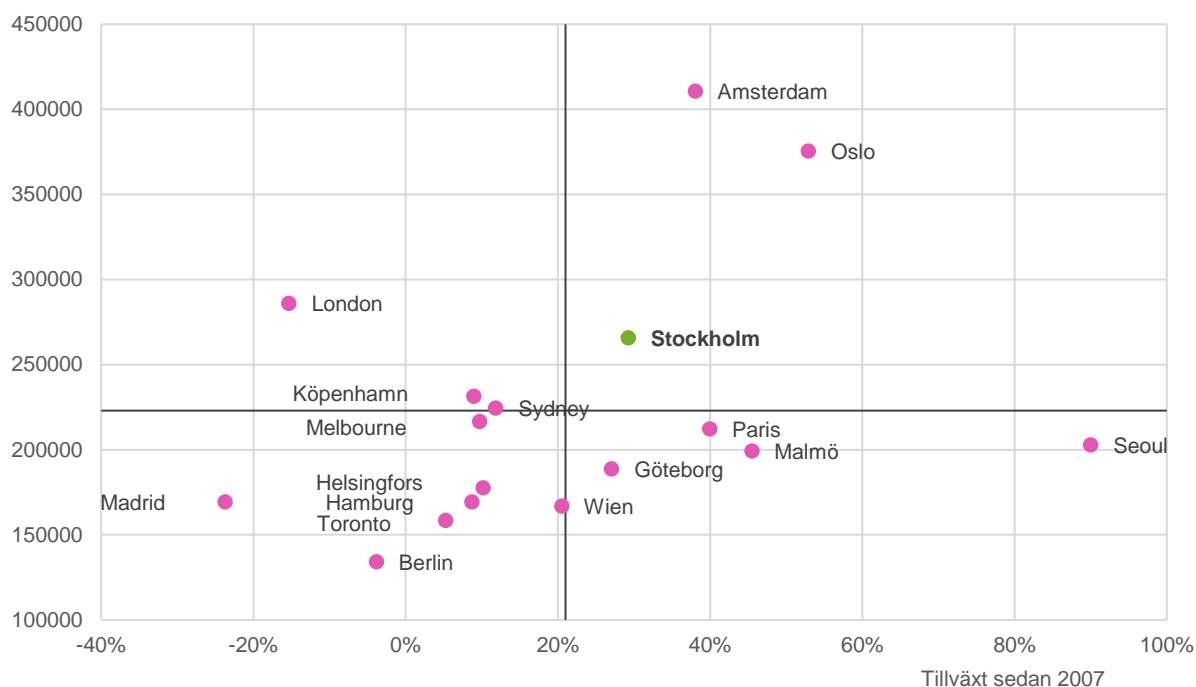
Figur 22. Andel förädlingsvärde inom finanssektorn år 2022 samt förädlingsvärdestillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av totalt förädlingsvärde

Figur 23. Arbetsproduktiviteten (dollar per sysselsatt, PPP-beräknat, fasta priser 2015) inom finanssektorn år 2022 samt produktivitetstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i stadernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Arbetsproduktiviteten

6.3.2 Hög men minskad produktivitet inom tillverkningsindustrin

Stockholm är inte någon utpräglad industriregion i jämförelse med övriga jämförelsestäder. Sett till andel av totalen så ligger både sysselsättning och förädlingsvärde under genomsnittet. Utvecklingen har dessutom varit negativ, i synnerhet vad gäller förädlingsvärdet som har minskat med 12 procent sedan år 2007, vilket är under genomsnittet för jämförelseregionerna. Trots det har Stockholm ändå fortfarande en relativt hög produktivitet inom tillverkningsindustrin, där endast Köpenhamn och Wien ligger högre. Dock har produktiviteten minskat betydligt över tid jämfört med övriga regioner. År 2007 hade Stockholm den högsta industriproduktiviteten bland alla jämförelseregioner, men den har sedan dess minskat med 10 procent, vilket var lägst av alla regioner bortsett från London.

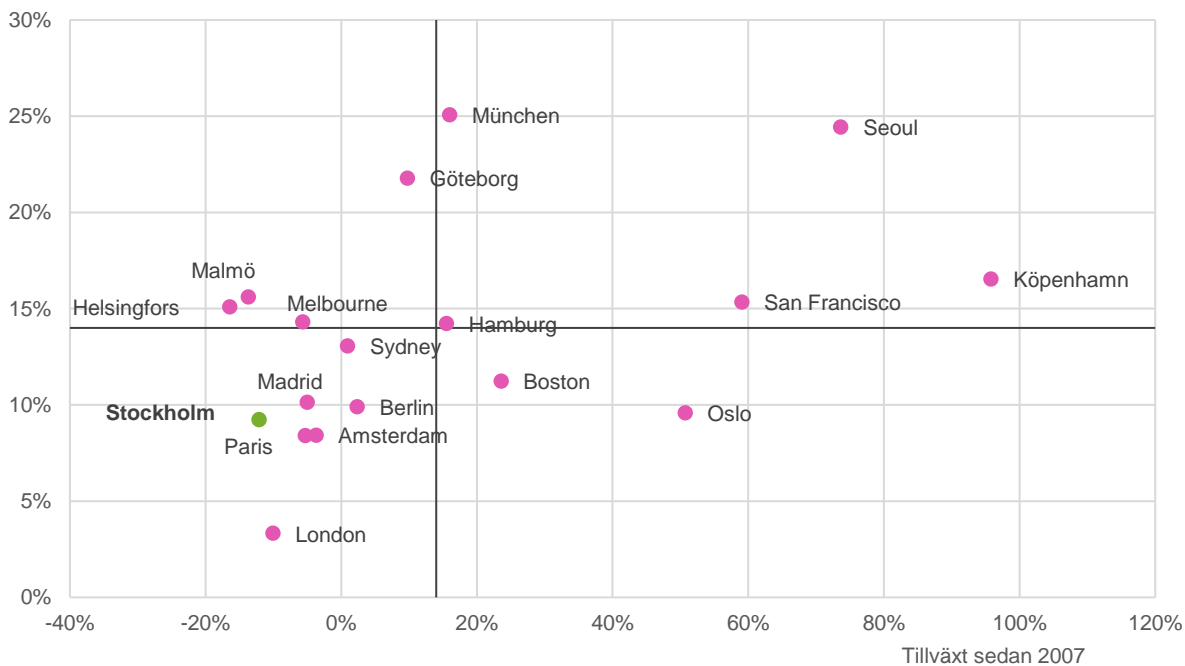
Figur 24. Andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin år 2022 samt sysselsätningstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av total sysselsättning

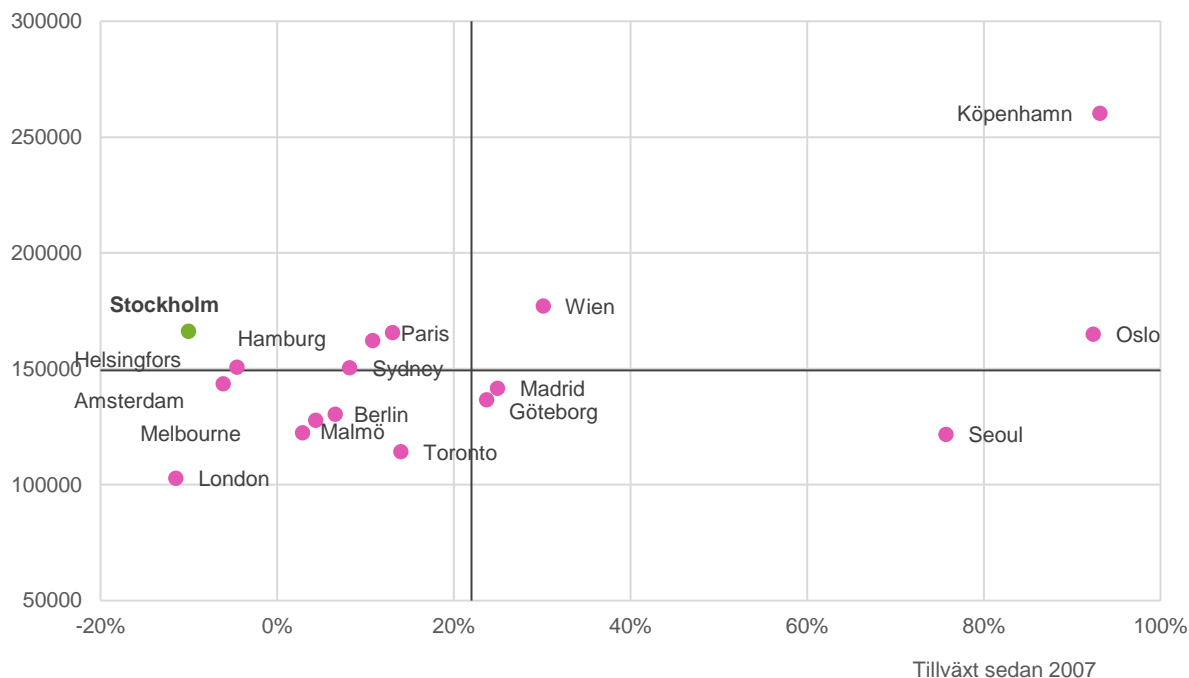
Figur 25. Andel förädlingsvärde inom tillverkningsindustrin år 2022 samt förädlingsvärdestillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av totalt förädlingsvärde

Figur 26. Arbetsproduktivitet (dollar per sysselsatt, PPP-beräknat, fasta priser 2015) inom tillverkningsindustrin år 2022 samt produktivitetstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Arbetsproduktivitet

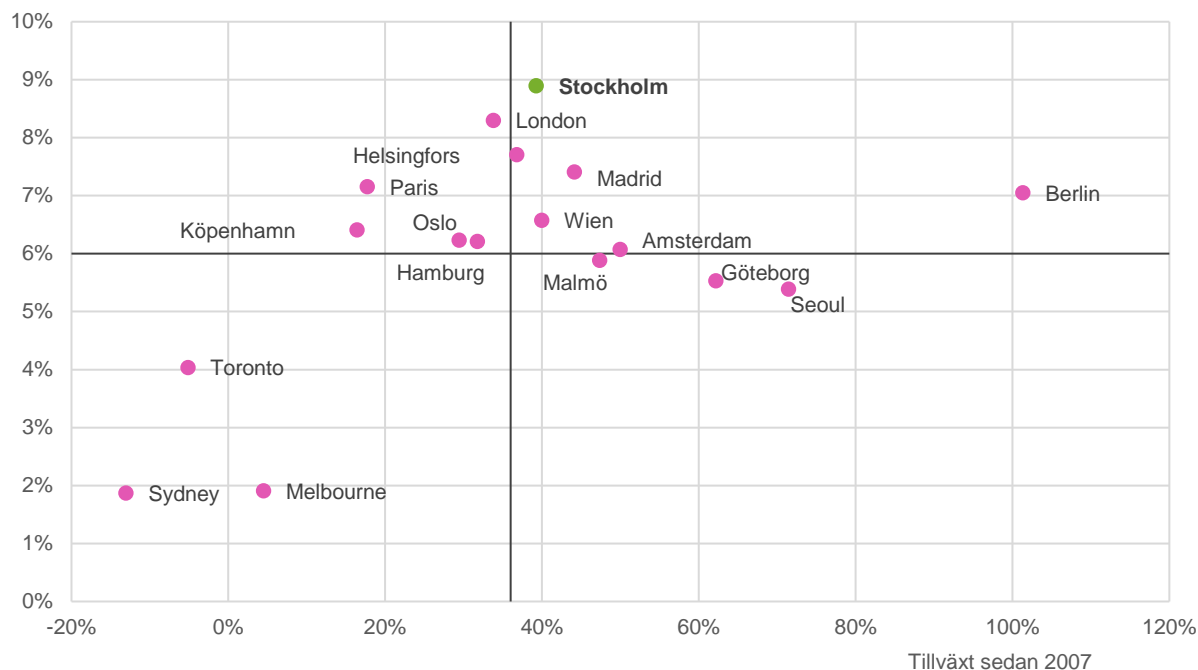

6.3.3 Stockholm ledande region inom informations- och kommunikationsteknologi

Stockholm har en mycket stark ställning inom IKT-sektorn. Såväl andelen sysselsatta som andelen förädlingsvärde är högst bland alla jämförelseregioner. Arbetsproduktiviteten ligger endast efter Sydney. Ökningen i sysselsättning är dock endast strax över genomsnittet, även det handlar om nära 40 procent fler under den senaste femtonårsperioden. Dock ökade både förädlingsvärdet och produktiviteten mer än de flesta andra regioner.

Figur 27. Andel sysselsatta inom IKT år 2022 samt sysselsättningsstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av total sysselsättning

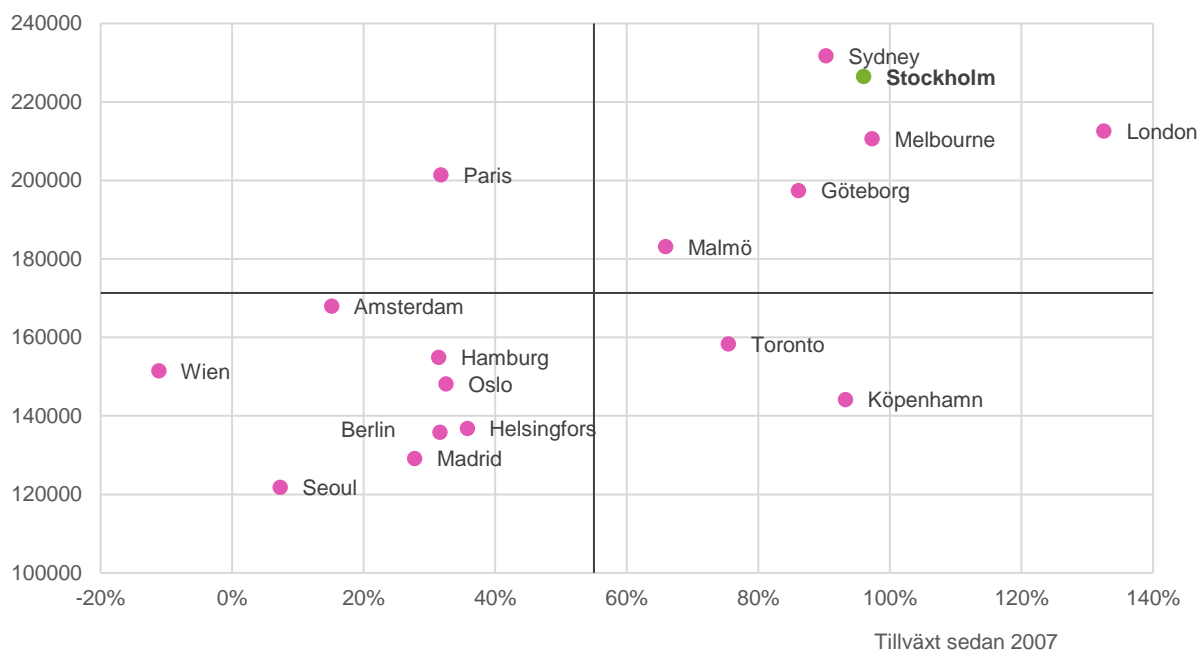
Figur 28. Andel förädlingsvärde inom IKT år 2022 samt förädlingsvärdestillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av totalt förädlingsvärde

Figur 29. Arbetsproduktivitet (dollar per sysselsatt, PPP-beräknat, fasta priser 2015) inom IKT år 2022 samt produktivitetstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Arbetsproduktivitet

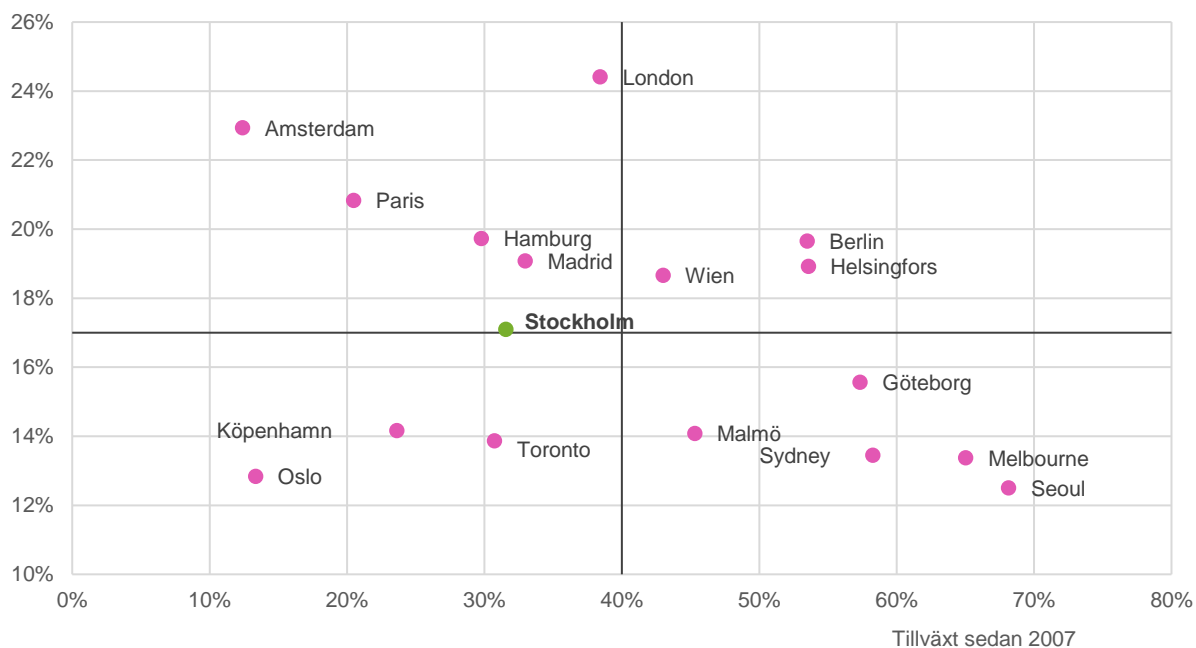

6.3.4 Stark produktivetsökning inom företagstjänster

Företagstjänster – som omfattar bland annat tjänster inom juridik, teknik, ekonomi, vetenskap, uthyrning och andra stödtjänster – har inte en lika stark ställning i Stockholmsregionen. Andelen sysselsatta och andelen förädlingsvärde ligger på helt genomsnittliga nivåer jämfört med de andra städerna. Däremot har antalet sysselsatta sedan år 2007 minskat medan förädlingsvärdet har ökat, vilket har gett bland de största ökningarna av produktiviteten av alla jämförelseregioner. Totalt sett är också Stockholms arbetsproduktivitet inom företagstjänster bland de allra största, där endast Paris ligger högre.

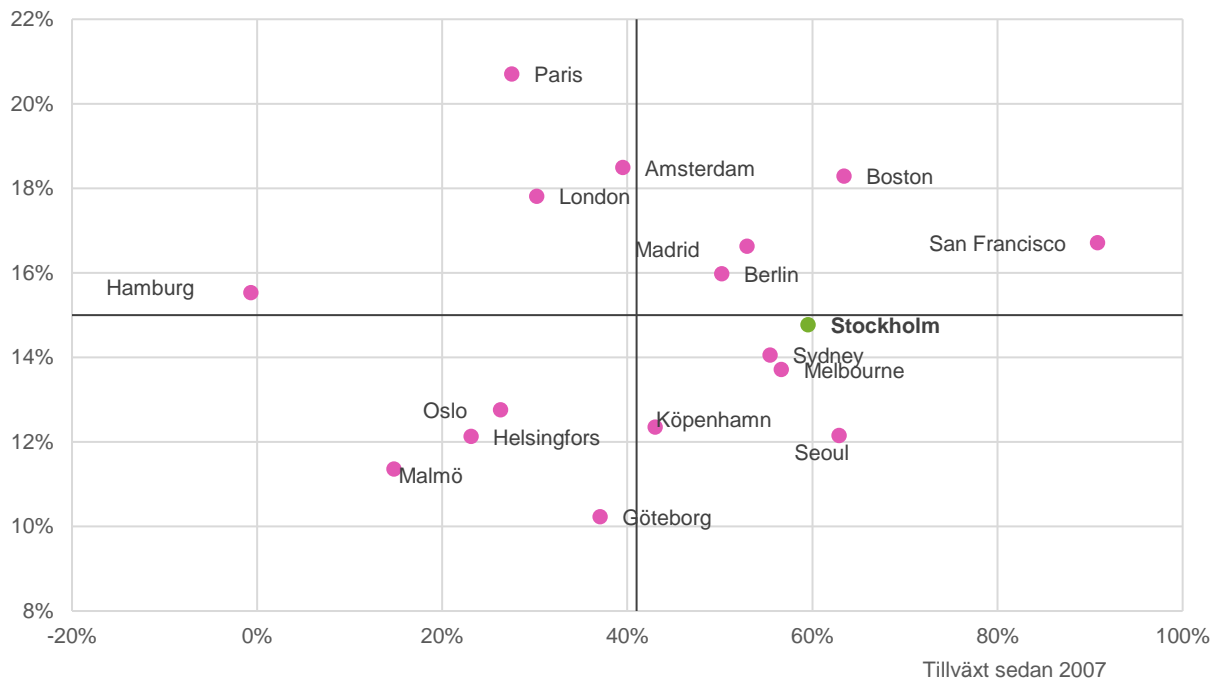
Figur 30. Andel sysselsatta inom företagstjänster år 2022 samt sysselsättningsstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av total sysselsättning

Figur 31. Andel förädlingsvärde inom företagstjänster år 2022 samt förädlingsvärdestillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i städernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Andel av totalt förädlingsvärde

Figur 32. Arbetsproduktivitet (dollar per sysselsatt, PPP-beräknat, fasta priser 2015) inom företagstjänster år 2022 samt produktivitetstillväxt mellan 2007 och 2022. Den vågräta och lodräta axeln skärs i stadernas genomsnittsvärde för respektive nyckeltal.

Arbetsproduktivitet

